

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Arkivsak: 22/270
Møtedato/tid: 30.11.2022 kl. 09:00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
22/22	Orientering fra administrasjonen - IKT sikkerhet
23/22	Revisjonsstrategi, revisors uavhengighetserklæring og forenklet etterlevelseskontroll m.v.
24/22	Kontrollutvalgets årsplan 2023
25/22	Referatsaker november 22
26/22	Godkjenning av protokoll

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 23.11.2022

Birgit Johansen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Orientering fra administrasjonen - IKT sikkerhet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

30.11.2022

Saknr

22/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/32 - 26

Forslag til vedtak:

Den gitte informasjon tas til orientering.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget fattet i - sak 14/22 følgende vedtak:

Kontrollutvalget ønsker en orientering om IKT-sikkerhet på sitt siste møte i 2022.

Kommunedirektøren, eller de han bemyndiger, innkalles til å gi denne orienteringen.

Vurdering:

Om ikke kontrollutvalget selv vedtar noe annet ut fra det som kommer frem i redegjørelsen, anbefales det å ta den gitte informasjon til orientering.

Revisjonstrategi, revisors uavhengighetserklæring og forenklet etterlevelseskontroll m.v.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

30.11.2022

Saknr

23/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 22/217 - 2

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til etterretning, og har ingen merknader til oppdragsansvarlig regnskapsrevisor sin vurdering av uavhengighet.

Vedlegg

Revisor uavhengighetserklæring

Revisjonsstrategi 2022 Namsskogan kommune

Risiko - og vesentlighetsvurdering Namsskogan

Saksopplysninger:

Enhver som foretar revisjon for kommune eller fylkeskommune skal fortløpende vurdere egen uavhengighet, jfr. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget, jfr. § 19 2. ledd. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder både ved regnskapsrevisjon og ved forvaltningsrevisjon. Forskriftens §§ 17 og 18 setter krav til hhv. revisors tilknytning til revidert virksomhet, samt hvilke stillinger/verv/tjenester revisor kan ha.

Ytterligere krav til oppdragsansvarlig revisor er kravet tilandel. Oppdragsansvarlig revisor må ha ført en hederligandel, være i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, samt være myndig.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er registrert revisor. For registrerte og statsautoriserte revisorer vilandel normalt være kontrollert av finanstillsynet ifm. godkjenningen, og av kontrollutvalget ved tildeling av oppdraget.

Revisor vil dessuten orientere om revisjonsstrategien og forhold vedrørende regnskapsrevisjonsarbeidet for 2022, samt forenklet etterlevelseskontroll.

Vurdering:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er registrert i finanstillsynets virksomhetsregister. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil gå gjennom sin årlige egenvurdering i møte.

Revisjonsstrategien og forhold rundt regnskapsrevisjonsarbeidet er det viktig at kontrollutvalget har kunnskap om, samt mulighet til å stille spørsmål o.l. til revisjonen om dette. Det samme gjelder forenklet etterlevelseskontroll.

Egenvurdering av uavhengighet:

Namsskogan kommune

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Namsskogan kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Namsskogan kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Namsskogan kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen. Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt. Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Namsskogan kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Namsskogan.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Steinkjer, 03.08.2022

Knut Tanem
Oppdragsansvarlig revisor

Revisjonsstrategi 2022

Namsskogan kommune

Knut Tanem

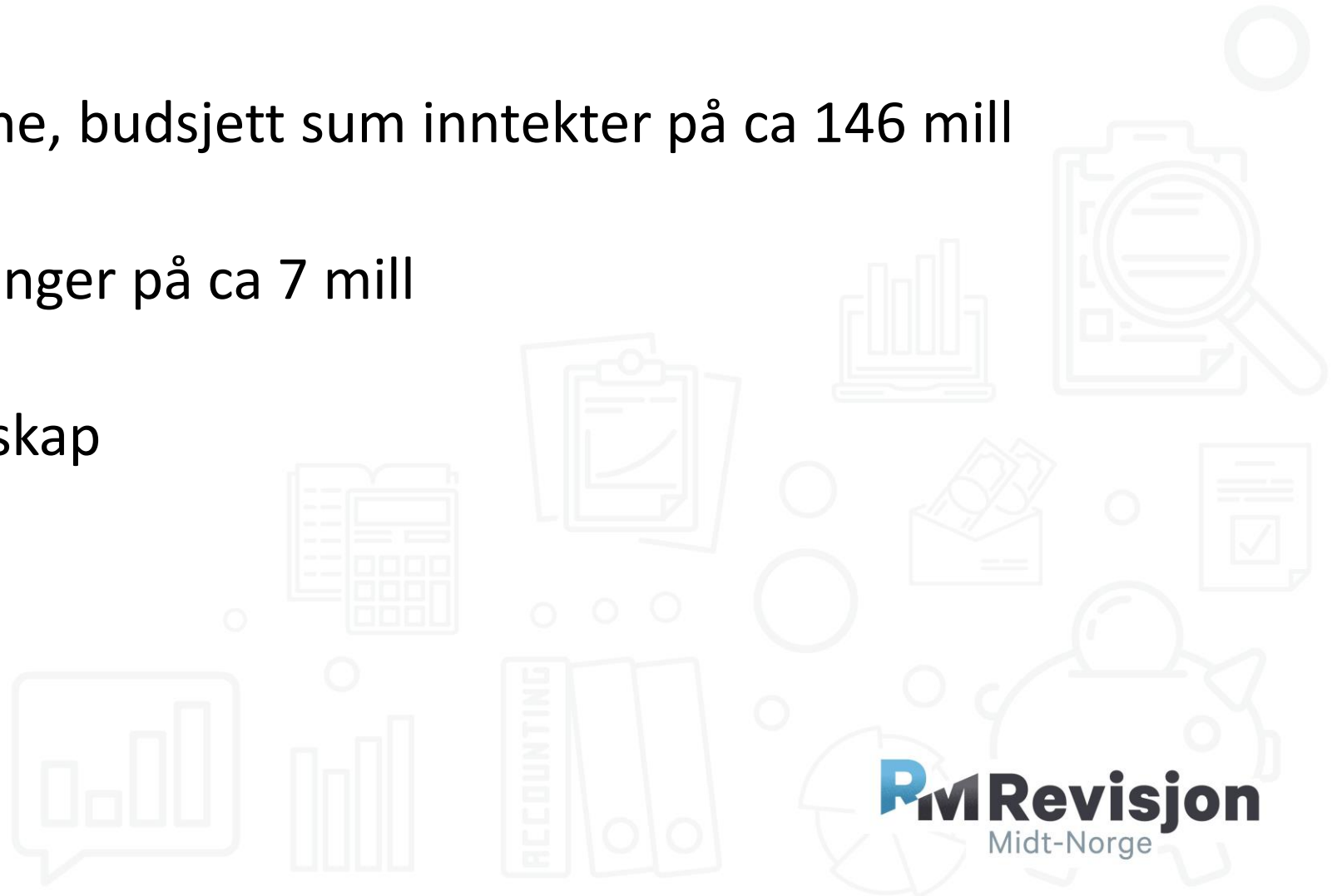
Revisjonsteamet

- Knut Tanem, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor
- Christiane Bjartan, revisor
- Bente Hansen, revisor
- Eirik Gran Seim, kontaktperson forvaltningsrevisjon

I forvaltningsrevisjon er det egne oppdragsansvarlige pr. prosjekt.

Oppdraget Namsskogan kommune

- Namsskogan kommune, budsjett sum inntekter på ca 146 mill
- Budsjetterte investeringer på ca 7 mill
- Ikke konsolidert regnskap

Hva er revisjon?

- Utførelse av handlinger for å innhente bevis for at beløp og opplysninger i årsregnskapet er riktige
- Type handlinger og omfang ut fra risiko- og vesentlighetsvurdering og revisors skjønn
 - Risiko for både bevisste og ubevisste feil
 - Risiko for misligheter skal vurderes, og man skal ha en profesjonell skepsis i gjennomføring av revisjon.
- Revisor kan bygge på kommunens internkontroll hvis den er velfungerende og effektiv i forhold til å redusere risiko for feil

Hva er revisjon?

- Vesentlighetsgrensen brukes for å bestemme utvalgsstørrelse
- Hvis det avdekkes feil i kontrollert utvalg, projiseres det opp til hele populasjonen.
- Bruker statistisk metode for å bestemme utvalgsstørrelse og om man kan konkludere med at det er liten risiko for vesentlige feil

Risikovurdering

Iboende risiko

- Kartlegging av transaksjonsflyt og rutiner for å forstå
 - Hvor og hvordan det kan bli feil i regnskapet
 - IT – systemer og IT - kontroller
- Organisering av tjenesteproduksjonen
 - I egen organisasjon
 - I FKF eller i samarbeid med andre
 - Kjøp av tjenester

Risikovurdering

- Møte med ledelsen, endringer, og deres vurdering av risiko for feil i regnskap både på grunn av bevisste feil og ubevisste feil.
- Gjennomgang av årsbudsjett og møteprotokoller
- Fjorårets revisjonsnotat og evt. nummerert brev

Kommunens internkontroll

- Hvis kommunen har en velfungerende og effektiv internkontroll reduseres risikoen for endelige feil i regnskapet
- Hvor mye vi kan vektlegge dette, avhenger av om det er spor etter utført kontroll.
- Hvis det er kontrollspor, og vi kan gjenskape kontrollen kan det gi høy verdi hvis den er velfungerende og effektiv.
- Men hvis det ikke er kontrollspor, kun rutinebeskrivelse og observasjon gir det mindre verdi

Vesentlighetsgrenser

- Hva er vesentlige feil?

ISA 320:

- Feilinformasjon er vesentlig hvis den påvirker de økonomiske beslutningene som treffes av brukerne av regnskapet.
- Brukerne defineres som: bevilgende myndigheter, politikere og administrasjon som foretar økonomiske beslutninger på grunnlag av fremlagte regnskap

- Vesentlighetsgrense

- Brukes til utvalgsberegning – hvor mye må kontrolleres
- Revisors skjønn

Vesentlighetsgrenser

- Total vesentlighetsgrense 0,5 – 2 % av budsjettert brutto driftsutgift
- Arbeidsvesentlighetsgrense, 50 – 90 % av total vesentlighetsgrense
 - Arbeidsvesentligheten brukes på de ulike områdene / transaksjonsklasser
- Grense for ubetydelig feilinformasjon 3 – 10 % av total vesentlighetsgrense

Særskilt vesentlighetsgrense

For deler av oppdraget har vi en betydelig lavere vesentlighetsgrense.
Eksempelvis:

- skattetrekk/arbeidsgiveravgift tilnærmet kr. 0,-
- mva./momskomp, svært lav vesentlighetsgrense
- særattestasjoner, ut fra behov til mottaker av attestasjonen

Substanshandlinger

- Revisor må utføre handlinger for alle transaksjonsklasser og risikoer
- Hvor mye som må kontrolleres, blir beregnet ut fra risiko for feil etter evt internkontroll, størrelsen på området som kontrolleres, mot arbeidsvesentlighet.
- Feil som blir avdekket i utvalget som kontrolleres projiseres opp til hele området ut fra forventning om at resten av området har samme risiko for feil.

Revisjonsberetning

- Konklusjon om årsregnskapet med betryggende sikkerhet
 - Bekrefter at
- Konklusjon om øvrige lovmessige krav med moderat sikkerhet
 - Er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om budsjettavvik
- Viktig å merke seg at vi ikke sier noe om vesentlig budsjettavvik som er redegjort for i årsberetning, kun hvis de ikke er redegjort for.

Korrespondanse

- Revisjonsberetning til ordfører/kommunestyret (formannskap)
 - Kopi til kontrollutvalget, kommunedirektør, økonomisjef og regnskapsfører
- Nummerert brev til kontrollutvalget
 - Kopi til kommunedirektør og hvis brevet går på forhold i revisjonsberetninga til ordfører
- Revisjonsnotat med mindre vesentlige forhold som ikke påvirker konklusjon om årsregnskapet til kommunedirektør
 - Kopi til kontrollutvalget, (økonomisjef, regnskapsfører)

Risiko – og vesentlighetsvurdering FEK

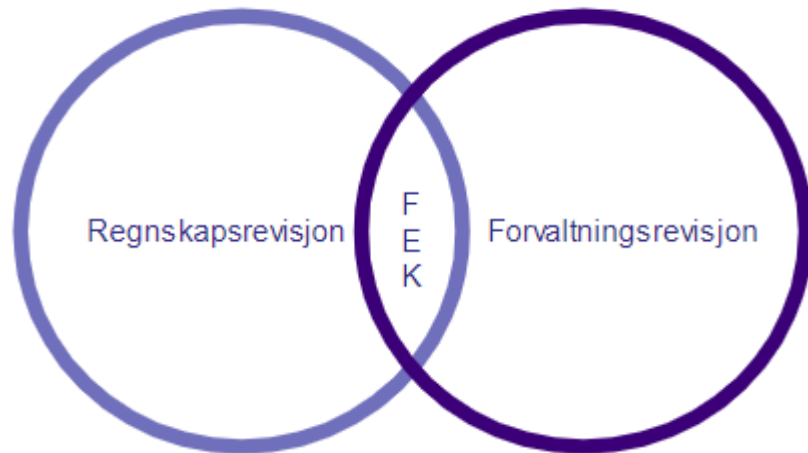
Namsskogan kommune

Knut Tanem

Kommunelovens § 24-9

- §24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen
 - Se etter at denne i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak
 - Baseres på risiko- og vesentlighetsvurdering
 - Innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen
 - Skriftlig uttalelse til KU senest 30. juni

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

Sentrale begreper

- Begrenset ressursbruk
- Moderat sikkerhet
- Kvantitativ vesentlighet
- Kvalitativ vesentlighet
- Etterlevelse
- Økonomiforvaltningen

Forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet

God økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til forvaltningspraksis

Aktuelle områder

(forutsetninger og vurderinger)

- Innenfor økonomiforvaltningen
- Etterlevelse av bestemmelser og vedtak
- Skal være en viss grad av vesentlighet, kvantitativ eller kvalitativ
- Risiko for manglende etterlevelse
- Skal være mulig å gjennomføre kontroll med begrenset ressursbruk
- Konklusjon med moderat sikkerhet

Aktuelle områder

(fra forarbeid til ny kommunelov)

- Finansforvaltning
 - Aktiva, passiva
- Selvkost
 - Direkte kostnad, indirekte kostnad, kapitalkostnad, fond og ulike områder
- Offentlige anskaffelser
 - Over og under terskelverdi
- Offentlig støtte
 - Tilskudd, salg av eiendom

Risiko – og vesentlighetsvurdering

aktuelle områder for Namsskogan kommune

- Offentlige anskaffelser, over og under terskelverdi
- Offentlig støtte, tilskudd, salg av eiendom, ikke markeds pris
- Internkontroll, økonomisk internkontroll (KL kap 25)
- Merverdiavgift og mva komp, komplisert regelverk
- Budsjett- og regnskapsforskriften, årsavslutning og presentasjon
- Skillet drift/ investering

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Sannsynlighet	Konsekvens/vesentlighet				
	Ubetydelige konsekvenser	Mindre alvorlige konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig					
Meget sannsynlig			Internkontroll kapittel 25		
Sannsynlig		Offentlige anskaffelser under terskelverdi			
Lite sannsynlig		Offentlig støtte Finans passiva Selvkost	Mva mva komp justering Skillet drift/ inv Budsjett og regnskapsforskriften		
Usannsynlig		Finans aktiva	Offentlige anskaffelser over terskelverdi		

Kriterier

1) Internkontroll

- a. Hvordan sikrer og kontrollerer kommunedirektøren at internkontroll rutiner blir fulgt i de ulike enheter i kommunen?
- b. Har kommunedirektøren en beskrivelse av risikovurdering som sikrer at internkontrollen er tilpasset kommunens størrelse, egenart og risikoforhold?
- c. Har kommunedirektøren rutiner for å følge opp avvik som avdekkes i internkontrollen, evaluering og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll?

Send oss de rutinene dere har for disse punktene evt. hele rutinebeskrivelsen for internkontroll.

2) Rapportering

- a. Hvordan og hvor detaljert rapporteres det om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn til kommunestyret?
- b. Hvor ofte rapporteres det?

Send oss rutiner eller en beskrivelse av hvordan og hvor ofte det rapporteres, og kopi av siste rapportering.

Kontrollutvalgets årsplan 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

30.11.2022

Saknr

24/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/31 - 36

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til årsplan for sin virksomhet i 2023.
2. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger:

Årsplanen for 2023 viser kontrollutvalgets planer for sin virksomhet og er utarbeidet på et overordnet nivå. Planen er ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Det legges opp til 5 møter i 2022.

Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året, jfr. tabellen. Kontrollutvalget må uansett ha rom til å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle komme frem gjennom året.

Årsplanen vedtas av kontrollutvalget selv og sendes kommunestyret til orientering.

Forslag til kontrollutvalgets årsplan for 2023 følger vedlagt.

Kontakten med kommunestyret

Som kommunestyrets organ for å drive kontrollarbeid, bestreber kontrollutvalget seg for å være kjent og synlig for medlemmene i kommunestyret. Utvalgets leder ønsker med visse mellomrom å orientere kommunestyret om utvalgsarbeidet. Når kontrollutvalget oversender saker til behandling, vil utvalgsleder være til stede i kommunestyremøtet, og sakene må være presentert slik at kommunestyret kan oppleve dem som nyttige og informative. Dette gjelder ikke minst rapporter fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som skal hjelpe kommunen til å forbedre tjenestekvaliteten. Undersøkelse er også et aktuelt redskap for kontrollutvalget for å klargjøre fakta og ansvar i konkrete saker. Kontrollutvalget skal følge opp forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i dialog med administrasjonen.

Henvendelser fra publikum

Alle skriftlige henvendelser som kommer inn til sekretariatet blir lagt fram for kontrollutvalget, som tar stilling til om utvalget vil behandle saken og hvordan den skal følges opp. Innbyggerne bør oppmuntres til å kontakte utvalget når kommunale tjenester svikter, samtidig som utvalget forklarer at det ikke tar stilling i enkeltsaker, men kan benytte slike saker til å påpeke mangler i system og praksis.

Virksomhetsbesøk

For å ha god kjennskap til kommunens virksomhet og kunne kommunisere med ansatte, besøker kontrollutvalget kommunale avdelinger/institusjoner og selskaper der kommunen har eierinteresser. Utvalget bestemmer hvor ofte det ønsker å gjennomføre slike besøk. Et alternativ kan være å få orienteringer fra administrasjonen i utvalgsmøtene.

Utvalgets faglige oppdatering

Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om å delta på faglige samlinger. Noen av disse bli erstattet av digitale konferanser og kurs. Nytt kontrollutvalg velges på konstituerende kommunestyremøte innen utgangen av oktober.

Pandemi og generelle utviklingstrekk med mer uforutsigbarhet gjør kommunens risiko- og vesentlighetsbilde utfordrende, og dette kan virke inn på hva som må prioriteres i kontrollarbeidet. Fjernmøter (Teams) vil være et alternativ til fysiske møter.

Møteplan for kontrollutvalget

Aktiviteter/saker	26.01.	16.03.	23.05.	06.09.	28.11
Godkjenning av protokoll	X	X	X	X	X
Referatsaker	X	X	X	X	X
Orientering fra kommunedirektøren/administrasjonen	X		X	X	
Årsmelding for kontrollutvalget	X				
Årsplan for kontrollutvalget					X
Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning			X		
Bestilling av ROV-analyse					X
Tilsynsrapporter 1)					
Rapport fra forvaltningsrevisjon				X	
Bestilling av eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll 2)					
Henvendelser til kontrollutvalget 1)					
Informasjon til nytt kontrollutvalg					X
Budsjett for kontrollarbeidet				X	
Sak etterlevelseskontroll - revisjonsstrategi					X
Virksomhetsbesøk		X			

1) Når det evt. kommer slike

2) Når behovet evt. oppstår

Vurdering:

Utkastet til årsplanen legges frem for utvalget til behandling og anbefales vedtatt med de endringer som kontrollutvalget selv finner å gjøre.

Referatsaker november 22

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

30.11.2022

Saknr

25/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 20/31 - 35

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Protokoll MNA rep.skap 02.11.22

Åpenhetsbarometeret 2022

En kommune kan ikke bli inhabil

FKT - Veileder i håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Rapport KS - Åpenhetsregister i kommunene

Viktig at ordføreren passer på at alle følger spillereglene

Ny veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen

Facebook-vennskap er ikke i seg selv tilstrekkelig til å skape inhabilitet

Kommunestyret må selv vurdere om saken er godt nok opplyst

Store mangler i barnevernets dokumentasjon

FKT - Fagkonferansen 2023, 31. mai -1. juni

Møteboken skal inneholde opplysninger om hvilke vedtak som ble fattet

2022-1025 IK årsmøte + møtebok

Protokoll - repr.skap NT Krisesenter IKS

NKRF – Kontrollutvalgskonferanse 01. - 02.02.23

Saksopplysninger:

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet.

Vurdering:

Referatene anbefales tatt til orientering

MØTEPROTOKOLL

REPRESENTANTSKAPSMØTE MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP IKS

onsdag 2. november 2022 kl 10.00 – 12.20

Møtested: Møterom MNA, Barlia kompetansesenter

Følgende representanter møtte:

Kommune	Representant	Antall Stemmer
Osen kommune	John Einar Høvik	5
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås	5
Namsos kommune	Agnar Forbord	28
Overhalla kommune	Hege Kristin Kværnø Saugen	9
Grong kommune	Borgny Kjølstad Grande	7
Høylandet kommune	Jo Arne Kjølglum	5
Lierne kommune	Reidar Rødli	5
Røyrvik kommune	Hans Oskar Devik	4
Nærøysund kommune	Amund Hellesø	19
Bindal kommune	Britt Helstad	5

Forfall: Namsskogan kommune
Leka kommune

Fra selskapet: Arne Flaate, styreleder
Asle Hasselvold, administrerende direktør
Birger Almås, økonomi- og HR-sjef

Andre: Namdalsavisa

Sak 8/2022 Registrering av frammøte, godkjenning av møteinnkalling, valg av to til å underskrive møteprotokollen

Vedtak:

1. 10 av 12 kommuner er representert med i alt 92 av 100 stemmer. Representantskapet godkjenner frammøte.
2. Representantskapet godkjenner møteinnkalling.
3. Representantskapet velger representantene Amund Hellesø og Borgny Kjølstad Grande til å underskrive møteprotokollen.

Sak 9/2022

Orienteringer

Styreleder og administrerende direktør orienterte om følgende saker:

- ReIT
- Sesam Ressurs
- Ny stilling – miljø og bærekraftsrådgiver
- Plukkanalyser
- Gjenbruk/ ombruk
- Avfallsanlegg Namsos
- Avfallsanlegg Nærøysund
- Samarbeid Steinkjer kommune
- Samarbeid Innherred Renovasjon

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styrets informasjon gitt ved styreleder og administrerende direktør tas til orientering.

Sak 10/2022

Årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026. Pris fra MNA til kommunene for 2023.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023 – 2026.
2. Representantskapet vedtar styrets forslag til priser fra MNA til kommunene for 2023 (vedlegg 1 og 2).
3. Administrerende og direktør delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2023 med en ramme på kr 95 160 000 samt leasingkostnader på kr 4 750 000.

Sak 11/2022

Eventuelt

1. Prosjektplan – vurdering av alternativ tomtevalg avfallsanlegg Namsos

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet ber styret følge opp pågående prosess mot endelig avgjørelse av reguleringsplan nytt avfallsanlegg Namsos.
2. Representantskapet ber styret utrede alternative tomtevalg for bygging av nytt avfallsanlegg som beskrevet i vedlagte prosjektplan.
3. Representantskapet vil uansett ikke ta stilling til bygging av eventuelt nytt avfallsanlegg på alternativ tomt før saken om reguleringsplan er avsluttet av Namsos kommune eller Kommunal- og distriktsdepartementet.

2. Gebyrmodell

Forslag til vedtak fra John Einar Høvik og Amund Hellesø:

1. Styret bes til neste budsjettbehandling legge frem en ny gebyrmodell som gir bedre muligheter til strategiske grep som samarbeid og avstand til veg. Modellen må også gi bedre muligheter til å belønne de som er flinke til å kildesortere enn dagens modell.
2. Utredningen legge frem i forbindelse med neste budsjettbehandling.

Behandling:

John Einar Høvik og Amund Hellesø sitt forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt:

Vedtak:

1. Styret bes til neste budsjettbehandling legge frem en ny gebyrmodell som gir bedre muligheter til strategiske grep som samarbeid og avstand til veg. Modellen må også gi bedre muligheter til å belønne de som er flinke til å kildesortere enn dagens modell.
2. Utredningen legge frem i forbindelse med neste budsjettbehandling.

3. Påslag gebyr

Omforent forslag til vedtak:

Styret bes om å ta initiativ til et felles møte mellom kommunene der kommunenes påslag på MNA sin pris til kommunene diskuteres. Formålet med møtet er å se om det er mulig å lage et felles system for kommunenes påslag.

Behandling:

Omforent forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt:

Vedtak:

Styret bes om å ta initiativ til et felles møte mellom kommunene der kommunenes påslag på MNA sin pris til kommunene diskuteres. Formålet med møtet er å se om det er mulig å lage et felles system for kommunenes påslag.

Amund Hellesø

Borgny Kjølstad Grande

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

Borgny Kjølstad Grande

ec4ae3b2-53db-4ce0-8aad-b5198034bb2a - 2022-11-12 10:43:53 UTC +02:00
BankID - 466a9ece-9df5-48eb-99a0-bfdd1ec354eb - NO

Amund Hellesø

06507e9a-9214-4411-bba5-738968644ad4 - 2022-11-15 17:13:01 UTC +02:00
BankID - 0d085d18-1bd6-4c28-9aad-874dbb62e15b - NO

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusolkeus	firmitteckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Åpenhetsbarometeret 2022

Resultater fra Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalgs undersøkelse av åpenhet i kommune-Norge, publisert 22.09.2022.

Rindal og Ørland er Norges mest åpne kommuner. Det viser kåringen av åpenheten i norske kommuner.

Les rapporten [her](#)

Rindal og Ørland fikk full pott, og har dermed på plass en stor del av det som er viktig for å sikre åpenhet og innsyn. De har blant annet gode postlister med fulltekstpublisering av dokumenter, de besvarte vårt innsynskrav lynkjapt, og de har gode rutiner for publisering av politiske dokumenter.

Begge kommunene har systemer som i stor grad gjør det mulig å ha en åpen og opplyst offentlig samtale.

– Det er kjempebra. Vi ønsker å være en åpen kommune. Vi ønsker å gjøre alt mest mulig åpent for innbyggerne. Det har vært godt jobbet av staben på dette området, sier Rindal-ordfører Vibeke Langli (Sp).

Kommunen sør for Trondheim har snaut 2.000 innbyggere og klatret til topps fra en 15. plass i fjorårets undersøkelse. Rindal deler førsteplassen med en annen trøndelagskommune – Ørland. Den sammenslåtte kommunen har rundt 10.500 innbyggere, og var i fjor på 34. plass. Også her er gleden stor over å ha klatret til topps i kåringen.

– Det er viktig med åpenhet. Det handler litt om tillit. For oss som er tvangssammenslått og har hatt en del politisk urolighet, er det særlig viktig å være ryddige og åpne, sier ordfører Ogne Undertun (Ap) i Ørland.

Årets Åpenhetsbarometer avdekker både positive og negative funn. Negativt er det at 63 kommuner ikke besvarte vårt innsynskrav. I 2021 var det 33 kommuner som ikke svarte på innsynskravet i undersøkelsen. Mer om undersøkelsen i 2021 [her](#)

Leder i Pressens offentlighetsutvalg, Tron Strand, er skuffet over behandlingen av innsynskrav, men mener også det er mye som går i riktig retning i kommune-Norge:

– Innsynskrav skal behandles. Der har ikke kommunene noe valg. Norsk lov pålegger de dette. At så mange kommuner ikke engang besvarer innsynskrav, synes jeg er svært skuffende. Dette må de få orden på.

– Samtidig er det veldig oppløftende at mye går i riktig retning i kommune-Norge. I sum betyr det at kommunene er blitt bedre på å sikre innbyggere og medier innsyn i hva de holder på med. Det vekker tillit og er bra for demokratiet, sier Strand.

Redaktør i Kommunal Rapport Britt Sofie Hestvik oppfordrer kommuner som kommer dårlig ut, til å se til Åpenhetsbarometeret som guide:

– Dessverre for lokaldemokratiet, er det for mange kommuner som ikke legger godt nok til rette for en opplyst offentlig samtale, sier ansvarlig redaktør Britt Sofie Hestvik i Kommunal Rapport.

– Disse kommunene har mye å lære av dem som har tatt tydelige åpenhetsgrep, både i administrasjonen og på politisk side. Bruk gjerne Åpenhetsbarometeret som guide for å finne de beste forbildene, sier Hestvik.

Det er flere positive funn i undersøkelsen:

- Flere kommuner publiserer i **fulltekst** enn tidligere, en økning på nesten ti prosentpoeng.
- Andelen kommuner, som har postlister med gode søkemuligheter, er økende.
- Det er noe **lenger levetid på postlistene** fra tilsvarende undersøkelse i 2021. Før det var utviklingen negativ – så her har det vært en god snuoperasjon i landets kommuner totalt.
- Kommunene har blitt bedre til å **opplyse om innsynsretten** på hjemmesidene sine.

En kommune kan ikke bli inhabil

Kommunal Rapport 12.09.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunen bli inhabil når den selv er part i saken som er oppe til behandling?

SPØRSMÅL: En investor vil bygge et nytt bygg som han vil leie ut til tingrett i kommunen. Kommunen eier tomten han skal bruke til formålet. Det er det inngått opsjonsavtale med investoren om kjøp av tomten.

Investoren fikk ikke tilslag på sitt tilbud. Domstoladministrasjonen ga i stedet kontrakten til en annen tilbyder. Problemet er at lokalet i det aktuelle bygget er regulert til butikk og kontor og ikke til offentlig virksomhet. Både ordføreren og etatssjefen ga allerede før det var søkt om dispensasjon, uttrykk for at det ikke ville bli gitt dispensasjon.

Tilsatte i tingretten har fremholdt at kommunen kan ha gjort seg inhabil i dispensasjonssaken. Er kommunen inhabil som part i saken når de eier tomten som den ene tilbyderen vil bygge på, og denne også vil kjøpe tomten? Er medlemmene i formannskapet inhabile, når saken skal behandles der?

SVAR: Utgangspunktet er altså at Domstolsadministrasjon har inngått en kontrakt om leie av lokaler til i kommunen. De aktuelle lokalene er regulert til kontor og butikk, noe som betyr at kommunen må gi dispensasjon etter plan- og bygningsloven før de kan tas i bruk i offentlig virksomhet.

Problemet er at tildelingen av kontrakten skjedde i konkurranse med et tilbud om leie i et bygg som ligger på en kommunalt eid eiendom, og der eieren har en opsjon på kjøp av tomten. Kommunen kan dermed sies å ha en egeninteresse i at det ikke blir gitt dispensasjon til bruk av de aktuelle lokalene, slik at den konkurrerende tilbyderen kan få kontrakten, og kommunen få inntekt ved salg av tomten lokalene ligger på.

Påstanden om inhabilitet beror etter alt å dømme på en misforståelse av reglene om dette i forvaltningsloven. Disse retter seg mot enkeltpersoner; «offentlige tjenestemenn» og «enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan».

Det er med andre ord bare enkeltpersoner som kan bli inhabile når det treffes vedtak i kommunale organer, ikke kommunen som sådan. Her må det vurderes for hver enkelte tilsatt eller folkevalgt om den økonomiske egeninteressen kommunen har i denne saken, må anses som «særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet» ([forvaltningsloven § 6](#), andre avsnitt).

Det forhold at et vedtak vil kunne gi kommunen økonomiske fordeler, i form av leie eller salgsinntekt, vil ikke medføre at tilsatte eller folkevalgte blir inhabile.

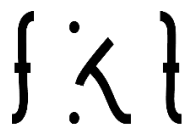
Personlig engasjement vil bare helt unntaksvis kunne skape inhabilitet, så lenge den tilsatte eller folkevalgte ikke har private – «særegne» – interesser i saken. Jeg kan ikke se at det er noe som tyder på at denne saken berører enkeltpersoner i kommuneledelsen på en slik måte. Jeg vil derfor mene at inhabilitet er en uaktuell problemstilling her.

Et annet og vanskeligere spørsmål er om det vil være lovlig om kommunen *legger vekt sine egne økonomiske interesser* i lokaliseringen av tingretten, ved behandlingen av dispensasjonssøknaden.

I [plan- og bygningsloven § 19–2](#) er det oppstilt et krav om at «Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene». Dette må vurderes helt konkret ut fra

reguleringsmessige hensyn, og her bør kommunen ha et betydelig spillerom for lokalt politisk skjønn.

Men rent privatøkonomisk egeninteresse i at det gis dispensasjon vil jeg derimot tro er et «utenforliggende hensyn» i en slik sak, noe man ikke har adgang til å trekke inn og legge vekt på ved et slikt vedtak. Det betyr at hvis det er grunn til å tro at det har blitt vekt på dette, vil dispensasjonsvedtaket være ugyldig. Men det vil Statsforvalteren kunne vurdere ved en eventuell klage over vedtaket, eller lovlighetskontroll etter reglene i kommuneloven kapittel 27.

Forum for
kontroll og tilsyn

.....

VEILEDER

Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Innhold

Oppsummering av anbefalinger	3
1. Innledning	4
2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller	6
2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret.....	6
2.2 Rolleavklaringer.....	6
3. God forvaltningsskikk	8
3.1 God forvaltningsskikk.....	8
3.2 Skriftlige henvendelser	8
3.3 Muntlige henvendelser.....	9
3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt	10
4. Sekretariatets behandling av henvendelser	12
4.1 Ulik praksis	12
4.2 Forslag til fremgangsmåte	12
5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser	13
5.1 «Trafikklysmodellen».....	13
5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat	13
6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser	15
6.1 Ressurser	15
6.2 Valg av kontrollhandlinger.....	15
7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid	16
7.1 Informasjon til innbyggere og andre	16
7.2 Kommunikasjonsstrategi	16
VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget	17
VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret	19
VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?	20

Oppsummering av anbefalinger

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

1. Innledning

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med den kommunale forvaltningen.

Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Slike henvendelser bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid.

Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold. Denne veilederen gir først og fremst råd om hvordan denne type henvendelser kan håndteres. Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

Veilederen er ment å være et supplement til Kontrollutvalgsboka.¹

I en uformell spørreundersøkelse som ble gjennomført blant deltakerne på FKTs fagkonferanse i 2021, svarte 65 prosent ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid. 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket.

Det er få kontrollutvalg og sekretariat som har avtalt faste rutiner for hvordan henvendelser skal mottas og følges opp. På bakgrunn av dette opprettet FKT en arbeidsgruppe i juni 2021. Arbeidsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan håndtere henvendelser.

Arbeidsgruppen har bestått av: Henning Warloe
kontrollutvalget i Bergen, Trond Egil Nilsen
kontrollutvalget i Måsøy, Solveig Kvamme
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS, Ragnhild

Aashaug Kontrollutvalg Fjell IKS, Hilde Rasmussen
Nilsen 2. vara til styret og Anne-Karin F Pettersen
generalsekretær.

Høsten 2021 gjennomførte arbeidsgruppen en undersøkelse blant FKTs medlemmer om hvordan henvendelser blir håndtert. Underveis i veilederen oppsummerer vi noen fakta og viser eksempler fra undersøkelsen.

Målgruppen for veilederen er primært kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariat.

Det er opp til kontrollutvalget selv å beslutte hvordan henvendelser skal behandles. Formålet med dette dokumentet er derfor å gi råd og anbefalinger.

¹ [Kontrollutvalgsboka](#) 3. utgåve, januar 2022.

Fakta:

Resultater etter Deloitte's uformelle undersøkelse på fagkonferansen juni 2021:

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

- ✓ 65 prosent svarer ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

- ✓ 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

Innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser

- ✓ 40 prosent svarer at innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser
- ✓ Andre kilder er folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media og organisasjoner

Området for henvendelser er i stor grad byggesak, plan og eiendom

- ✓ 40 prosent svarer at henvendelsene gjelder byggesak, plan og eiendom
- ✓ Andre tema er økonomi, innkjøp, kontrakt, personalsaker, arbeidsmiljø, saksbehandling generelt og barnevern

Kilde: Kommunerevisoren 4-2021

2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. God rolleforståelse og et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunestyret kan bidra til økt interesse for kontrollarbeidet.

2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret

Kontrollutvalgets mandat er å være kommunestyrets utøvende kontrollorgan. Det innebærer at kontrollutvalget skal gi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

I tillegg har kontrollutvalget et påseansvar i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget skal også påse at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Utover det som er bestemt i lov og forskrift, kan kontrollutvalget i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid.

God dialog og samhandling mellom kontrollutvalget og kommunestyret gjør det lettere å få aksept for at kontrollutvalgets arbeid med henvendelser er viktig og relevant. Derfor bør kontrollutvalget diskutere hvordan utvalget kan skape forståelse og interesse for kontrollutvalgets arbeid blant medlemmene i kommunestyret.

Vedlegg 2 i veilederen lister opp en rekke tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret.

2.2 Rolleavklaringer

Styringsrolle²

Folkevalgte har fire sentrale roller: representasjonsrollen (ombudsrollen), lederrollen, styringsrollen og arbeidsgiverrollen. Kontrollutvalgets oppgaver med å føre kontroll på vegne av kommunestyret, tilhører styringsrollen som blant annet handler om oppfølging og kontroll.

Henvendelser fra innbyggerne om mulige kritikkverdige forhold til kontrollutvalgets medlemmer, bør derfor håndteres mer formelt enn det rollen som folkevalgt ellers gir rom for.

Arbeidsmåte

Kontrollutvalgsmedlemmer bør ikke gjøre egne undersøkelser av en henvendelse eller starte innsamling av fakta. Det kan bli oppfattet som om saksbehandlingen er påbegynt før kontrollutvalget som organ har gjort sin vurdering.

Dersom der er behov for å innhente mer informasjon før kontrollutvalget får henvendelsen, så gjøres det i samarbeid med sekretariatet for å sikre krav til forsvarlig saksbehandling.

Saksbehandlingen

Kontrollutvalget er ikke et ordinært forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak.³

Kontrollutvalget kan ikke fatte eller omgjøre vedtak som er bindende for administrasjonen.⁴

² Tillit, KS folkevalgtprogram 2019-2023, kap. 2.

³ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav b.

⁴ Kontrollutvalgsboka 2021, s. 18.

Videre betyr dette at de som kommer med henvendelser til kontrollutvalget, ikke er en part⁵ i påfølgende kontrollsak.

Det er ikke klagerett på kontrollutvalgets vedtak, men det kan være noen unntak, for eksempel:

- Avslag fra kontrollutvalget på innsynsbegjæring etter offentleglova.
- Enkelte vedtak som fattes av kontrollutvalget når kontrollutvalget opptrer som arbeidsgiver.
- Kontrollutvalgets krav på innsyn etter kommunelovens § 23-6 hos selvstendige rettssubjekter.

⁵ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav e.

3. God forvaltningsskikk

Kontrollutvalget er et offentlig organ⁶ og sekretariatet skal ivareta organets journalførings- og arkivplikt.

3.1 God forvaltningsskikk

God forvaltningsskikk bygger på de fire grunnleggende forvaltningsverdiene: demokrati, faglig integritet, effektivitet og rettssikkerhet. Verdiene blir ivaretatt ved at offentlige organ følger «forfatningsreglene» i forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven.

Alle offentlige organ plikter å ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er sikret som informasjonskilde for samtid og ettertid, jf. arkivlova § 6. Et dokument er arkivverdig dersom det enten har blitt saksbehandlet eller har verdi som dokumentasjon. Det er et sekretariatsansvar å forvalte kontrollutvalgets arkiver i tråd med gjeldende arkivlov og arkivforskrift.⁷

Offentlige organ har journalføringsplikt som følge av både offentleglova og arkivforskriften. Journalen er et viktig redskap for å sikre åpenhet om offentlig saksbehandling, og er en forutsetning for demokratiet. Det er sekretariatet sitt ansvar å sørge for journalføring av kontrollutvalget sine dokumenter og korrespondanse. Sekretariatet har videre ansvar for å opprettholde personvernet til avsender ved å kontrollere at innkommende dokumenter helt eller delvis avskjermes, dersom det er hjemmel for dette.

Journalen er et viktig arbeidsverktøy som kan brukes som dokumentasjon på når en henvendelse ble mottatt, og hvordan den blir fulgt opp.

Arkivverket har utarbeidet en enkel sjekkliste⁸ som kan være til hjelp for sekretariatet.

3.2 Skriftlige henvendelser

I dag foregår det meste av kommunikasjonen digitalt, også det som kommer inn til kontrollutvalget. Det brukes mange ulike kanaler, former og sjangre. Det som før kanskje kom som et brev, kan i dag komme som en SMS, e-post, melding på sosiale medier, et dokument via et digitalt møte, eller en registrering på en webportal, for å nevne noe. Det er sekretariatet sin oppgave å avgjøre hva som skal journalføres og arkiveres av kontrollutvalgets korrespondanse.⁹

Det er med andre ord sekretariatets ansvar å ivareta hensynet til god forvaltningsskikk. Derfor bør utvalgets medlemmer som mottar en henvendelse, oversende henvendelsen til sekretariatet slik at de kan bli håndtert etter fastlagte rutiner.

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

⁶ [Rettleiar til offentleglova](#) kap. 3.1 omtaler hva som er et offentlig organ, jf. offentleglova § 2.

⁷ For mer informasjon om arkiv, se [FKT og NKRFs felles veileder for arkivordning for](#)

kontrollutvalgssekretariat (2015)

⁸ [Sjekkliste for journalføring og arkivering i departementene og statlige virksomheter - 2019.](#)

⁹ Dokument og saksdokument er nærmere definert i vedlegg 2.

Eksempel, skriftlig henvendelse:

Kontrollutvalgets medlem får en SMS fra en bekjent der det gis informasjon som er interessant og som medlemmet tenker at kontrollutvalget bør se nærmere på. Kontrollutvalgets medlem takker avsender for informasjonen og informerer om at den blir lagt fram for kontrollutvalget til vurdering.

Kontrollutvalgets medlem bør ta skjermdump av SMS-dialogen eller videresende den til sekretariatet for journalføring.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Eksempel, muntlig henvendelse:

Et medlem i kontrollutvalget møter en innbygger på butikken og vedkommende sier at "du som er med i kontrollutvalget..." Så gir vedkommende informasjon som medlemmet finner interessant.

Kontrollutvalgets medlem bør oppfordre innbyggeren til å sende det skriftlig enten rett til sekretariatet eller via medlemmet slik at det kan håndteres og journalføres.

3.3 Muntlige henvendelser

Både sekretariatet og kontrollutvalgets medlemmer blir noen ganger oppringt av innbyggere og andre som mener de har informasjon som kontrollutvalget bør se nærmere på. Den som ringer bør oppfordres til å gjøre henvendelsen skriftlig og sende den til sekretariatet.

Alternativt kan mottakers notater fra muntlige samtaler arkiveres som et internt notat.

3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt

Et flertall av de som svarte på undersøkelsen som FKT sin arbeidsgruppe gjennomførte høsten 2021, svarer at avsender får en bekreftelse på at henvendelsen er mottatt og en skriftlig underretning om hvordan henvendelsen ble behandlet (60 prosent).

Den som henvender seg til et offentlig organ som kontrollutvalget er, bør få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt og journalført. Tilbakemeldingen bør gi informasjon om at kontrollutvalget tar den til vurdering og at det ikke er klagerett på kontrollutvalgets vedtak. Videre bør avsender informeres om at hen ikke er part om det blir en sak.

Tilbakemeldingen bør videre inneholde veiledning dersom henvendelsen heller bør rettes til en annen instans.

Avsender har ikke rett på skriftlig tilbakemelding etter kontrollutvalgets behandling. Kontrollutvalget kan likevel vurdere om avsender skal få flere skriftlige tilbakemeldinger.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Eksempel 1:

«Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar).

Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering. Om kontrollutvalet vel å gå nærare inn på det som henvendinga gjeld, vil du kunne sjå i møteprotokollen som du finn på heimesida vår.

Ut over dette vil du ikkje få noko meir svar frå kontrollutvalet på henvendinga di.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av forskrift om revisjon i kommunar. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalet sjølv vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det ei henvending tek opp.

På generelt grunnlag kan ein seie at det er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.»

Kilde:

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Eksempel 2

Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar). Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering.

Utan at vi har vurdert henvendinga di, vil vi på generelt grunnlag seie at det i hovudsak er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som m.a. gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av kommunelova kapittel 23 og 24 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og forskrift om kontrollutval og revisjon i kommunar <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det henvendinga tek opp.

Vi gjer også merksam på at kontrollutvalet ikkje er eit forvaltningsorgan som fattar enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2. Personar som henvender seg til kontrollutvalet er ikkje å rekne som part i ei eventuell påfølgjande kontrollsak. Det vil difor ikkje vera klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalet, eller andre partsrettar etter forvaltningslova § 28 knytt til vedtak gjort av utvalet.

Du vil etter behandlinga i kontrollutvalet verta orientert om vedtaket, men som det går fram over vil du ikkje ha klagerett på vedtaket.

Kjelde:

Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutval

4. Sekretariatets behandling av henvendelser

Det er ulik praksis for hvordan henvendelser blir saksbehandlet før de legges fram for kontrollutvalget.

4.1 Ulik praksis

I undersøkelsen som arbeidsgruppen gjennomførte blant FKTs medlemmer høsten 2021, stilte vi spørsmål om hvordan henvendelsene blir lagt fram for kontrollutvalget. Svarene tyder på at det er ulik praksis.

Flertallet (63 prosent) svarer at de legger alle henvendelser fram som informasjons- eller meldingssak. I møte avgjør kontrollutvalget hva som er innenfor mandatet og hva som skal utredes videre av sekretariatet.

Under 20 prosent svarte at sekretariatet saksbehandler alle henvendelser før de blir lagt fram for kontrollutvalget som sak.

Det kan bety at sekretariatet i saksfremlegget gjør en vurdering av om saken hører inn under kontrollutvalgets mandat, og gir en anbefaling.

Rundt 20 prosent svarte at sekretariatet kun saksbehandler henvendelser som er innenfor mandatet til kontrollutvalget. Svarene kan tyde på at det er utvalgsleder som forhåndsvurderer hva som hører inn under mandatet.

Hvilken ordning som velges vil innvirke på hvor lang tid det tar fra en henvendelse kommer inn og til den er ferdigbehandlet.

4.2 Forslag til fremgangsmåte

Retningslinjer for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser, kan bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen. Retningslinjer må være i tråd med forvaltningslovens regler og god forvaltningsskikk. Saksbehandlingen kan foregå på følgende måte:

- ✓ Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen. Her kan spørsmålene i «trafikklysmodellen» være et egnet hjelpemiddel.
- ✓ Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.
- ✓ Henvendelser som ikke åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, drøfter sekretariatet med kontrollutvalgets leder som avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.
- ✓ For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. I vurderingen av hvilke henvendelser som kontrollutvalget skal gå videre med, kan det være nyttig å stille noen kontrollspørsmål.

5.1 «Trafikklysmodellen»

Hvorvidt kontrollutvalget skal følge opp en ekstern henvendelse bør skje utfra en helhetlig vurdering. "Trafikklysmodellen" kan være et nyttig hjelpemiddel.

«Trafikklysmodellen» på neste side er utarbeidet av Deloitte AS. Tabellen nevner noen aktuelle spørsmål kontrollutvalget bør stille seg når utvalget skal bestemme om henvendelsen er en sak som skal følge opp eller ikke. Listen er ikke uttømmende, og relevansen av det enkelte spørsmål kan vektes ulikt.

Selv om kontrollutvalget i prinsippet kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, faller det utenfor utvalgets mandat å vurdere om politiske vedtak er formålstjenlige. Utvalget skal heller ikke brukes som arena for «omkamp».

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei,

som hos politiet, rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal. Vedtak i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på.

Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen.

Henvendelser kan medføre mye støy og uklarhet rundt hvilken rolle kontrollutvalget kan og skal ha i en konkret sak. Fallgruvene kan være mange dersom kontrollutvalget involverer seg i en henvendelse som egentlig ikke egner seg for kontrollutvalget og de verktøyene kontrollutvalget disponerer. Det er fare for at oppfølging av henvendelser fortrenger risikoområder der behovet for kontroll er større. Kontrollutvalget må også være forberedt på at det er sannsynlig at de ikke vil klare å møte forventningene til den som har kommet med henvendelsen.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politisk fattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser

Hvordan kontrollutvalget kan gå videre med henvendelsen, er avhengig av ressurssituasjonen og sakens karakter.

6.1 Ressurser

Kontrollutvalget skal hvert år utarbeide framlegg til budsjett som skal behandles i kommunestyret. For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kontrollutvalget må på sin side synliggjøre for kommunestyret at det kan oppstå uventede situasjoner, som for eksempel henvendelser fra innbyggere, som kontrollutvalget må følge opp. Hvis kontrollutvalget ikke har tilgjengelige budsjettmidler, kan utvalget fremme sak om ekstramidler fra kommunestyret.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

6.2 Valg av kontrollhandlinger

Under følger noen eksempler på fremgangsmåter for kontrollutvalget:

Samle informasjon

Kontrollutvalget kan be sekretariatet om å samle inn informasjon som angår henvendelsen. Kontrollutvalget vurderer om det skal gjøre videre undersøkelser.

Orienteringer

Kontrollutvalget kan invitere kommunedirektøren eller andre til å orientere om kommunens system og rutiner for den type saker eller om det den konkrete henvendelsen tar opp. Dette kan gi kontrollutvalget et grunnlag for å vurdere om et saksfelt er tilstrekkelig belyst, eller om det er behov for ytterligere oppfølging og undersøkelse.

Inn i ROV-analysen

Kontrollutvalget kan ta det henvendelsen peker på videre med som innspill til mulig risiko i risiko- og vesentlighets analyse (ROV), eller til eksisterende prosjekt som gjelder samme tema i plan for forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Kartlegging (forundersøkelse)

Dersom man ønsker en begrenset undersøkelse av et område, kan kontrollutvalget undersøke forholdet nærmere uten å foreta en større undersøkelse av området – i alle fall ikke i første omgang. Kontrollutvalget kan også vedta å gjennomføre en konkret leverandørkontroll.¹⁰

Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll

Kontrollutvalget kan vedta å gjennomføre en forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll betyr at man velger en systematisk tilnærming for å vurdere temaet som henvendelsen dreier seg om.

Videre undersøkelser

Dersom henvendelsen gjelder et spesifikt tilfelle som ikke egner seg for en systemgjennomgang slik en forvaltningsrevisjon ofte er, kan kontrollutvalget be om at det blir foretatt en mer omfattende undersøkelse.

Høring¹¹

En høring finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der bestemte personer blir bedt om å svare muntlig på spørsmål fra medlemmene. Kontrollutvalget kan også be om at den som skal høres leverer inn sitt innspill skriftlig i forkant av høringen.

¹⁰ Jf. kommuneloven § 23-6, siste ledd.

¹¹ [Høring i kontrollutvalget? Veileder for høringer \(2014\).](#)

7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser til kontrollutvalget kan være verdifulle informasjonskilder. Gjennom å informere om hva som er kontrollutvalgets rolle, hvilke oppgaver det har, og hvordan utvalget jobber, kan kontrollutvalget legge til rette for en økt forståelse for utvalgets mandat.

7.1 Informasjon til innbyggere og andre

Innbyggere og offentligheten ellers har ofte lite kjennskap til hva som er kontrollutvalgets oppgaver. Synlighet og åpenhet er et mål for den offentlige forvaltningen generelt, og synliggjøring av kontrollutvalgets rolle, mandat og hvordan utvalget jobber kan bidra til flere og mer relevante henvendelser.

Kontrollutvalget mottar henvendelser. For at henvendelsene skal bli en verdifull informasjonskilde, bør kontrollutvalget ha en tydelig kommunikasjon om hva som er kontrollutvalgets mandat og hvordan utvalget jobber. For å avklare forventningene, kan det være viktig å formidle at kontrollutvalget hele tiden prioriterer ut fra risiko, vesentlighet og annen kjennskap til innholdet i henvendelsen innenfor sitt mandat.

Eksempel:

Informasjon til innbyggere og andre som kan legges ut på hjemmesiden til sekretariatet eller kommunen:

<https://sekom.no/om-sekom/kva-gjer-sekom/innspeil-til-kontrollutvalga.17203.aspx>

7.2 Kommunikasjonsstrategi

Noen enkle retningslinjer for hvordan den interne og eksterne kommunikasjon skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid, kan nedfelles i en kommunikasjonsstrategi. Det kan hjelpe kontrollutvalget til å nå sine mål, og man

kan i større grad forutse konsekvensene av det som formidles.

Mediene gir en mulighet til å kommunisere med innbyggerne. Gjennom å være åpen, troverdig og vise tydelighet i hva som er kontrollutvalgets rolle, kan innbyggerne og mediene oppfatte kontrollutvalget som et ryddig og viktig kontrollorgan. Spørsmål som bør vurderes er hvilke medier som er aktuelle å bruke, hvilke type saker man bør være varsom med å kommentere og hvordan utvalget gjennom media kan nå sine mål over for de ulike gruppene.

Ønsker utvalget å velge en aktiv strategi der kontrollutvalget går ut i media og kommenterer saker? Eller ønsker utvalget å velge en mer tilbakeholden strategi hvor utvalget kun responder når de blir utfordret? Hvilken rolle kontrollutvalget tar i media, avhenger av hvordan utvalget ønsker å jobbe. Det viktige er å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende, folkevalgt kontroll.

Hvilken strategi som velges vil også være avhengig av den politiske kulturen i den enkelte kommune. Målet kan nås på ulike måter, men utvalget må være bevisst på hva som kan bli konsekvensene av de ulike valgene.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlemmer må til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne journalføres og saksbehandles av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering.

Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalgets mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksforberedelse.

Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøfter sekretariatet først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder beslutter om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget må få tilbakemelding fra sekretariatet om at den er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettigheter i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om å ikke gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg til oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalgets handlingsalternativer

Kontrollutvalgets handlingsalternativer kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be kommunedirektøren om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å hente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8. Hvis henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentlighetsvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuell kontrollaktivitet, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet inkluderes i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Det videre forløpet i saksbehandlingen følger de vanlige prosedyrene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret

- ✓ Kontrollutvalgets medlemmer bør inviteres til kommunestyrets folkevalgtopplæring slik at de får samme innsikt i rollen som folkevalgt. Her bør også kommunestyrets og kontrollutvalgets kontrolloppgave være tema.
- ✓ Kontrollutvalget/sekretariatet bør tidlig i valgperioden holde en presentasjon for kommunestyret om arbeidet til kontrollutvalget.
- ✓ Kontrollutvalget bør årlig ha et dialogmøte med ordfører hvor de snakker om hvilke forventninger kommunestyret og kontrollutvalget har til hverandre, og om det er saker eller områder som kontrollutvalget bør følge med på. Dette bør følges opp.
- ✓ Kontrollutvalget bør ta initiativ overfor kommunestyret til å drøfte rutiner for hvor ofte kontrollutvalget skal rapportere om sitt arbeid, utover det som er lovpålagt.
- ✓ Kontrollutvalget kan avtale med ordfører at protokollen fra kontrollutvalgets møter blir lagt fram som referatsak i kommunestyret. Kontrollutvalgets leder kan be om taletid for å gi utfyllende informasjon, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalgets leder bør ta ordet når kommunestyret skal behandle rapporter fra kontrollutvalget og orientere om funn og anbefalinger som utvalgets forslag til vedtak bygger på, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Alle medlemmer, evt. ordfører og gruppeledere i kommunestyret, kan med fordel involveres i ROV-prosessen¹² og få mulighet til å komme med innspill på viktige temaer som kan legges inn i planene før behandling i kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalget bør midtveis i perioden rullere vedtatt plan, og også her kan f.eks. gruppeledere og andre folkevalgte, inviteres til å komme med innspill til nye temaer for revisjonen.
- ✓ Plan for utvalgets arbeid bør oversendes kommunestyret til orientering.
- ✓ Årsrapporten fra kontrollutvalget bør utformes på en måte som vekker interesse for utvalgets arbeid.
- ✓ I kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan utvalget legge inn temaer og problemstillinger som kan være av interesse for kommunestyrets medlemmer, f.eks. kommunal økonomisk bærekraft (KØB

¹² Risiko- og vesentlighetsvurdering

VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?

Offentleglova [§ 4](#) har definert hva som er å regne som saksdokument.

Et **dokument** er informasjon som kan presenteres som en samlet, avgrenset helhet. Det kan være en e-post, en video, en SMS, et tradisjonelt brev på papir, eller en PDF-fil. Det er ikke teknologien eller formatet som bestemmer om noe er et dokument.

For å vite om noe er et **saksdokument** må en først vurdere om innholdet gjelder virksomhetens ansvarsområde. Og om det har kommet inn til, lagt fram for eller opprettet av virksomheten. Det meste sekretariatet oppretter på vegne av kontrollutvalget er å regne som saksdokumenter når det er sendt ut.

Offentleglova [§ 4](#) nevner også hva som ikke er å regne som saksdokument.

Er dokumentet sendt inn eller ut av virksomheten?

Hvis du har fått en henvendelse, eller selv henvendt deg til noen utenfor din egen virksomhet, regnes denne kommunikasjonen som «sending» inn eller ut. Det er ikke kanalen eller metoden som avgjør dette, men om dokumentet har blitt formidlet til eller fra en representant for virksomheten.

Blir dokumentet saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon?

Terskelen for hva som regnes som saksbehandling er lav. Saksbehandling er når du sammenstiller, vurderer eller bruker informasjon, for så å forberede eller ta en avgjørelse på vegne av virksomheten.

Kilde: [Arkivverket](#)

Rapport

Åpenhetsregister i kommunene

Laget for

KS FoU

September 2022

lund § co

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag	4
Summary	7
1. Innledning.....	11
1.1 Bakgrunn	11
1.2 Hvorfor registrere kontakt med beslutningstakere?	11
1.3 Begrepet «åpenhetsregister»	12
1.4 Innholdet i rapporten	13
2. Formål og viktige hensyn ved et åpenhetsregister	15
2.1 Innledning.....	15
2.2 Hensyn som tilsier åpenhet i lokalpolitikken	16
2.3 Hensynet til personvernet	19
2.4 Andre hensyn som kan begrunne unntak fra offentlighet	20
2.5 Ressurshensyn	21
2.6 Hensynet til nærhetsprinsippet i lokaldemokratiet.....	21
2.7 Oppsummering	22
3. Når kan manglende åpenhet være et problem?.....	23
3.1 Innledning.....	23
3.2 Innsyn i kommunens dokumenter.....	24
3.3 Hvilke muntlige opplysninger må nedtegnes?	28
3.4 Plikten til å journalføre saksdokumenter	29
3.5 Saksbehandlingen i folkevalgte organer og møteoffentlighet	30
3.6 Oppsummering	32
4. Hvorfor har tidligere norske initiativ til lobbyregistre mislyktes?	33
4.1 Innledning.....	33
4.2 Forslag om lobbyregister for Stortinget og departementene	34
4.3 Forsøk på lobbyregister i Trondheim kommune	35
4.4 Forslag om lobbyregister i Oslo kommune.....	37
4.5 Oppsummering	39
5. Åpenhetsregister og lignende ordninger internasjonalt og i organisasjoner	40
5.1 Innledning.....	40
5.2 Hvor vanlig er slike ordninger i OECD-landene?	41
5.3 Europarådets kritikk av manglende åpenhet i Norge	42
5.4 EUs «Transparency Register»	43
5.5 Lobbyregisteret i den tyske forbundsdagen.....	47
5.6 Det foreslåtte Åpenhetsregisteret i Finland	48
5.7 Miljøpartiet De Grønnes lobbyregister.....	49
6. Overordnet om rettslige rammer et åpenhetsregister	51
6.1 Innledning.....	51
6.2 Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10	52
6.3 Personopplysningsloven og GDPR	56
7. Valg av behandlingsgrunnlag for personopplysninger	60

7.1	Innledning.....	60
7.2	Behandling av personopplysninger basert på samtykke	61
7.3	Behandlingen av personopplysninger i allmennhetens interesse og med lovhjemmel	62
7.4	Oppsummering av de to behandlingsgrunnlagene	63
8.	Innretning av et åpenhetsregister etter dagens regler.....	64
8.1	Innledning.....	64
8.2	Hvem sine personopplysninger bør inngå i registeret?.....	65
8.3	Hvilke folkevalgte organer bør ordningen gjelde for?.....	68
8.4	Hvem skal ha ansvaret for registreringen?.....	69
8.5	Hva slags kontakt skal registreres?.....	69
8.6	Hvilke opplysninger bør inngå i et åpenhetsregister?	73
8.7	Skal det være unntak fra registrering?.....	74
8.8	Offentliggjøring av registeret	75
8.9	Retting av feil ved registreringen	77
8.10	Oppsummering.....	77
9.	Lovendring som kan lette innføringen av åpenhetsregistre	79
9.1	Innledning.....	79
9.2	Hva er fordelene med en lovhjemmel i stedet for samtykke?	79
9.3	Hvordan bør en hjemmel utformes?	80
	Vedlegg 1. Hvordan kan kommunene gå frem?	82
	Referanser	84
	Forfattere.....	86

Forord

I mai 2022 fikk Advokatfirmaet Lund & Co DA, med advokatene Silje Aga Rogan og Jon Wessel-Aas som prosjektledere, i oppdrag fra KS FoU å utrede følgende problemstillinger:

1. *Hvordan kan kommuner/fylkeskommuner innenfor dagens lovverk etablere et register (omtalt som åpenhetsregister eller lobbyregister) eller lignende oversikt over hvem som er i kontakt med folkevalgte og ansatte i beslutningsprosesser?*
2. *Dersom det er rettslige hindre for å etablere et register som ivaretar formålet omtalt her, hvilke lovendringer er aktuelle eller nødvendige?*
3. *Er det eventuelt andre hindringer eller utfordringer som kan identifiseres?*

Lund & Co og KS har valgt å bruke begrepet «åpenhetsregister». Mange av de som er i kontakt med folkevalgte og ansatte i kommunesektoren for å påvirke kommunale beslutningsprosesser, faller utenfor hva vi tradisjonelt forbinder med begrepet lobbyist. Begrepet «åpenhetsregister» er dessuten dekkende for hva som er målet med ordningen, det vil si større åpenhet og dermed tillit til kommunale beslutningsprosesser.

Formålet med utredningen har vært å undersøke hvorvidt det er mulig å etablere åpenhetsregister i kommuner og fylkeskommuner innenfor dagens lovverk og hvordan ordningen i så fall kan innrettes. Viktige rettslige rammer er for eksempel personopplysningsloven og GDPR. Vi har også vurdert hvordan ordningen kan innrettes, dersom man vedtar en ny lovhjemmel for slike registre.

En forutsetning fra KS' side har vært at det skal være frivillig for kommunene å ta i bruk muligheten for et åpenhetsregister. Skal kommunene velge å innføre et åpenhetsregister, må ordningen fremstå som enkel å praktisere. Ordningen må dessuten gi større fordeler i form av økt åpenhet rundt politiske prosesser, enn den gir ulemper. Vi har derfor lagt vekt på hva som fremstår som praktikable og enkle modeller.

Fra Advokatfirmaet Lund & Co DA har ellers advokatfullmektig Svein Gjørtz, advokat Espen Andreas Volden og traineene Alexander Olsen og Jonas Levernes bidratt. Prosjektet er utført i samarbeid med Arne Jensen, som frem til mars 2022 var generalsekretær i Norsk Redaktørforening.

Vi i Lund & Co takker for et godt og spennende samarbeid med KS og Arne Jensen! Ellers vil vi takke Benedicte Waterloo og Hanne Kongsvik i Trøndelag fylkeskommune og fylkesstyret i KS Trøndelag som har tatt seg tid til å komme med nyttige synspunkter og innspill underveis i prosessen.

Oslo, 1. september 2022

Lund & Co DA

Sammendrag

Rapporten i et nøtteskall

Et åpenhetsregister, eller lobbyregister, er et register som viser kontakt mellom beslutningstakere i kommunen og de som ønsker å påvirke beslutningstakerne. Formålet er økt åpenhet om kommunale beslutningsprosesser, og derigjennom å styrke demokratiet, rettssikkerheten, offentlig kontroll med og tillit til kommunene.

Med beslutningstakere sikter vi til folkevalgte og ansatte i kommunene. De som ønsker å påvirke beslutningstakerne kan for eksempel være interesseorganisasjoner, næringslivet eller innbyggere i kommunen.

Vi har vurdert hvorvidt det er mulig for kommuner å innføre et åpenhetsregister innenfor dagens lovgivning. Vår konklusjon er at det er mulig. En ny lovhjemmel ville likevel gi kommunene bedre muligheter for å innrette registeret på en hensiktsmessig måte.

Vi har derfor foreslått en konkret modell vi mener er lovlig og praktikabel. I tillegg presenterer vi et forslag til endring av kommuneloven. Lovhjemmelen vil gi kommunene større fleksibilitet ved utforming av ordningen.

Et levende lokaldemokrati forutsetter en bred debatt der mange deltar. Argumentasjon overfor beslutningstakere i kommunen er derfor en helt legitim og ønskelig aktivitet. Flyttes argumentasjonen inn i lukkede rom er det likevel en risiko for at enkeltaktører med store ressurser får uforholdsmessig innflytelse, at beslutninger tas på et skjevt informasjonsgrunnlag eller at det tas utenforliggende eller usaklige hensyn.

Innbyggerne har derfor en interesse i å vite hvem som påvirker beslutningsprosessene i kommunen og hvordan. Åpenhet om beslutningsprosesser er viktig av hensyn til lokaldemokratiet og innbyggernes rettssikkerhet. Åpenhet gir dessuten innbyggerne og pressen mulighet til å føre kontroll med kommunens virksomhet, og er dermed egnet til å gi tillit til kommunen.

Ønske om åpenhet må avveies mot hensynet til personvern, andre legitime grunner til å unnta informasjon fra offentlighet og ressurshensyn. Det må også vurderes om åpenhet om kontakt mellom beslutningstakere og innbyggere, kan føre til at innbyggere vegrer seg for å ta kontakt.

Det finnes allerede regulering som ivaretar allmennhetens krav på innsyn i kommunale beslutningsprosesser. De meste sentrale bestemmelsene finner vi i kommuneloven som fastslår at møter i folkevalgte organer skal være åpne, i offentlighetsloven som gir rett på innsyn i kommunens saksdokumenter, og i arkivloven som stiller krav om journalføring. Disse reglene gir likevel begrenset åpenhet om informasjon kommunen mottar muntlig, for eksempel i møter utenfor folkevalgte organer. Blant annet av denne grunn, foreslår vi å begrense registreringen til telefoner, møter og lignende med medlemmer i de sentrale folkevalgte organene i kommunen.

Flere kommuner, herunder Oslo og Trondheim, har vist interesse for å innføre åpenhetsregistre. Prosessene i Oslo og Trondheim illustrer imidlertid at kommunene har slitt med å finne gode løsninger innenfor dagens lovgivning.

Internasjonalt blir åpenhetsregister og lignende ordninger mer og mer vanlig. Vi må derfor anta at dette er fullt mulig også i Norge. I 2020 hadde 24 av 41 land OECD undersøkt innført åpenhetsregistre eller annen regulering som sikrer åpenhet rundt lobbyvirksomhet.

Norge ble i 2020 kritisert av Europarådet for å mangle slik regulering. Stortinget stemte likevel ned et forslag fra Venstre om å utrede mulighetene for et lobbyregister så sent som i juni 2022. På Stortinget synes hovedutfordringen å være manglende politisk vilje til å innføre et åpenhetsregister.

Innføringen av et åpenhetsregister reiser grunnleggende rettslige spørsmål om ytringsfrihet, krav til åpenhet og retten til privatliv. Dersom kommunene ønsker å innføre et åpenhetsregister, er det likevel personopplysningsloven og GDPR som i praksis setter de viktigste rettslige rammene.

En «personopplysning» er ifølge GDPR artikkel 4 enhver opplysning om en fysisk identifiserbar person. Vi antar at det ikke vil være praktisk eller tilstrekkelig effektivt å innføre et åpenhetsregister helt uten personopplysninger. GDPR er ikke til hinder for å lagre opplysninger om juridiske personer, det vil si selskaper, stiftelser, foreninger og lignende.

GDPR artikkel 5 slår fast flere prinsipper om behandling av personopplysninger. For eksempel skal behandlingen ha et klart angitt og lovlig formål, og man skal ikke skal behandle flere opplysninger enn det som er nødvendig. Dataene skal heller ikke lagres lengre enn nødvendig. Lagringen av personopplysninger i et åpenhetsregister må dermed begrenses til som er nødvendig.

Artikkel 6 i GDPR krever dessuten at behandlingen av personopplysninger må være forankret i et lovlig behandlingsgrunnlag. Fordi kommunene mangler hjemmel i lov for et åpenhetsregister, må behandlingen av personopplysninger etter vårt syn forankres i samtykke. GDPR stiller strenge krav til hva som anses som et gyldig samtykke. Kommunen må kunne dokumentere at den som samtykker har mulighet til å forstå hva behandlingen går ut på og at samtykket er reelt frivillig.

Å innhente samtykke fra alle personer som kontakter beslutningstakere i kommunen fremstår ikke som en praktisk løsning. Vi foreslår derfor å begrense registreringen juridiske personer, det vil si selskap, foreninger og lignende. Henvendelser fra privatpersoner registreres ikke. En slik løsning begrenser ikke bare personvernutfordringene, men reduserer den administrative byrden for kommunen og man unngår at innbyggere vegrer seg for å ta kontakt med sine folkevalgte.

Vi foreslår at registret skal inneholde informasjon om hvilke folkevalgt som blir kontaktet. Løsningen forutsetter derfor at de folkevalgte samtykker i å delta i ordningen. Det innebærer at folkevalgte også kan velge å reservere seg. Man kan innvende at reservasjonsadgangen gjør ordningen lite effektiv. Vi antar imidlertid at dersom det først er et flertall i kommunestyret for å innføre ordningen, vil de flertallet av de folkevalgte også velge å delta.

Vi foreslår at følgende opplysninger skal inngå i registeret:

- Navn på juridisk person (selskap, forening, stiftelse mv.)
- Type kontakt (telefon, møte, bedriftsbesøk etc.)
- Dato
- Stikkord om hvilken sak (eks: «ny reguleringsplan», «nedleggelse av skole»)
- Navn på folkevalgt og partitilhørighet

Registreringsplikten vil ligge på de folkevalgte som velger å delta i ordningen. Det er ingen lovhjemmel for å pålegge de juridiske personene som tar kontakt, å registrere seg. For å redusere den administrative byrden, foreslår vi dermed å begrense registeret til konkrete saker som er til behandling i kommunen. Generelle henvendelser treng ikke å registreres.

Det er viktig at de folkevalgte får enkle verktøy for å registrere kontakt, som for eksempel en app på mobiltelefonen. Det må også utarbeides retningslinjer som gjør det så enkelt som mulig å ta stilling til hva som skal registreres.

Registeret kan ikke inneholde taushetsbelagt informasjon. Vi antar at dette i praksis ikke vil være noen stor utfordring å unngå ettersom det er relativt få opplysninger som registreres, og fordi disse kun gjelder juridiske personer. Vi foreslår også at det skal være mulig å unnlate registrering dersom tilsvarende opplysninger kunne vært unntatt etter offentlighetslovens regler.

Vi foreslår at informasjonen i registeret skal være offentlig tilgjengelig i 5 år fra opplysningene registreres.

Etter vårt syn vil den foreslåtte modellen, bidra til økt åpenhet om beslutningsprosesser i kommunen. Den vil naturligvis ikke være egnet til å fange opp alle former for påvirkning, men det er etter vårt syn uansett en urealistisk målsetning. Omgåelse vil alltid være mulig for de som går inn for det. Vi mener imidlertid at man som et utgangspunkt må forutsette at folkevalgte i kommunene ønsker å innrette seg lojalt til en ordning de selv har vedtatt og samtykket til å delta i. Vi antar også at motivasjonen for omgåelse normalt vil være liten da opplysningen som registreres verken er belastende eller i seg selv kan gi grunnlag for kritikk. Risiko for omgåelse anser vi følgelig ikke som et avgjørende argument mot å legge til rette for økt åpenhet gjennom et åpenhetsregister basert på samtykke fra de folkevalgte.

Dersom kommunene hadde en lovhjemmel for å opprette et åpenhetsregister, kunne man innført mer effektive og enklere ordninger. For eksempel ville man ikke vært avhengig av samtykke fra de folkevalgte. Man kunne også, hvis ønskelig, registrert flere personopplysninger. Vi har derfor foreslått at man kan gi en ny hjemmel for åpenhetsregister i kommuneloven § 4-2. Vi har presentert et konkret forslag til hvordan hjemmelen kan utformes. Ordlyden inneholder ikke detaljert regulering, men fungerer mer som en hjemmel for lokale forskrifter. Etter vårt syn er det best å overlate detaljene til kommunene og fylkeskommunene. Behovene kan variere. Med erfaring over tid vil man kanskje også få bedre forståelse over hva som fungerer best, slik at man kan utarbeide felles retningslinjer.

Viktig at ordføreren passer på at alle følger spillereglene

Kommunal Rapport 05.09.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kommunedirektøren ble sittende på plassen sin selv om han var inhabil. Er det lov?

SPØRSMÅL: Kommunedirektøren ble erklært inhabil i en sak kommunestyret behandlet. Han ble likevel sittende på plassen sin og vekslet noen ord med ordføreren da kommunestyret behandlet saken. Burde kommunedirektøren ha satt seg på en publikumsplass, eller er det greit at han ble sittende på plassen sin under møtet?

SVAR: Når en sak behandles i kommunestyret, er det som alminnelig utgangspunkt bare medlemmene av dette som har adgang til å delta i forhandlingene, men kommunedirektøren har møte og talerett, se [kommuneloven § 13–1](#) femte avsnitt. I [forvaltningsloven § 6](#) fastslås imidlertid at den som er inhabil, «er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse».

Det betyr at den inhabile ikke på noen måte kan delta i forvaltningsorganets saksbehandling, verken formelt eller uformelt. Han skal tre helt til side og forlate sin plass i møterommet, og kan bare være til stede der hvis det er et åpent møte, og da utelukkende som tilhører blant publikum.

Den som har fratrådt som inhabil, kan like lite som andre tilhørere kommunisere med ordføreren eller medlemmer av kommunestyret, verken ved å holde innlegg, og absolutt ikke ved å samtale under hånden med noen av dem.

Slik direkte kommunikasjon med enkeltpersoner vil kunne være ulovlig uavhengig av om det foreligger inhabilitet – det er jo å spille inn opplysninger eller synspunkter som ikke er lagt fram og kan inngå i kommunestyremedlemmenes felles vurdering av saken.

Men når dette skjer ved behandlingen av en sak der kommunedirektøren er inhabil, er det særlig uheldig, i og med at man da ikke kan vite om det som sies hadde noe med saken å gjøre, eller var noe helt privat. Det kan lett føre spekulasjoner om hva som har foregått her.

Dette viser hvor viktig det er at ordføreren passer på at alle følger spillereglene etter loven i en slik situasjon, og sørger for at den som er inhabil, klart og tydelig forlater sin plass i rommet, og setter seg på en tilhørerplass atskilt fra medlemmer og møtende fra administrasjonen, og forholder seg helt passiv, så lenge denne saken er under behandling der.

Ny veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen

Statsforvalteren i Trøndelag, 19.10.2022

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap la den 16. oktober 2022 ut en revidert versjon av veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen. Veilederen er en revisjon av veilederen fra 2014.

I revisjonen har DSB bygget på erfaringer fra arbeidet med kommunal beredskapsplikt og helhetlig ROS. De har også bygget på erfaringer fra annet samfunnssikkerhetsarbeid, både på lokalt, regionalt og sentralt nivå. Det er tatt hensyn til generell samfunnsutvikling, særlig innen teknologi, klima og sikkerhetspolitikk. I revideringen har de tatt hensyn til endringer i standard NS 5814:2021 Krav til Risikovurderinger.

Veilederen beskriver hva helhetlig ROS er, både når det gjelder prosess og innhold.

Veilederen omtaler også hvordan kommunen skal følge opp helhetlig ROS i sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Ved å legge metodeveilederen til grunn for arbeidet, og følge denne, vil kravene som stilles til helhetlig ROS bli oppfylt. Veilederen kan brukes av alle kommuner, uansett størrelse, geografi og organisering.

Veilederen finner du [her](#).

Facebook-vennskap er ikke tilstrekkelig til å skape inhabilitet

Kommunal Rapport 17.10.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Skaper vennskap på Facebook inhabilitet?

SPØRSMÅL: En saksbehandler og en folkevalgt i en kommune er begge venner på Facebook med en part i en sak. Utover dette er de bare på hils med henne når de møtes tilfeldig for eksempel på gaten eller butikken.

Er saksbehandleren og den folkevalgte inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for avgjørelse i saken eller til å treffe avgjørelse i saken?

SVAR: Vurderingstemaet er her, etter [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt, om det du beskriver må anses som «særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet» for saksbehandleren og den folkevalgte.

Her er utgangspunktet klart nok at et slik Facebook-vennskap ikke i seg selv er tilstrekkelig til å skape inhabilitet. Det er bare nære personlige vennskap som skaper inhabilitet etter denne regelen. At de hilser på hverandre på gaten eller i butikken når de treffes, er også helt uten betydning her.

Det kan likevel tenkes situasjoner der denne kontakten på Facebook har en form og et innhold som avdekker et særlig tett kontaktforhold, på samme måte som omfattende privat og personlig brevveksling, slik at den må ses som uttrykk for et så nært personlig vennskap at det medfører inhabilitet etter denne bestemmelsen. Det kan også medføre inhabilitet for saksbehandleren eller den folkevalgte hvis det som står på Facebook-siden, avdekker et personlig engasjement til fordel for denne parten i en konkret sak. Men dette er altså forhold som må kunne påvises og dokumenteres. Facebook-vennskapet er ikke i seg selv tilstrekkelig.

Kommunestyret må selv vurdere om saken er godt nok opplyst

Kommunal Rapport 24.10.2022, Jan Fridthjof Bernt professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Vedlegg ble holdt hemmelig, møtet ble lukket, men tross det var flere enn kommunestyrets medlemmer til stede. Var dette en lovlig måte å behandle kommunens beredskapsplan på?

SPØRSMÅL: Et kommunestyre skulle vedta en beredskapsplan, men representantene hadde ikke fått tilsendt planens 16 hemmeligholdte vedlegg. Vedleggene ble heller ikke delt ut da saken skulle behandles. Listen over vedleggene forteller at disse blant annet inneholder varslingslister, evakueringsplan, plan for etablering av felles evakuerings- og pårørendesenter ved store ulykker, plan for krisekommunikasjon og plan for opplæring og øving.

1.) Vil det være fare for at saken ikke er tilstrekkelig opplyst når en så stor del av planverket holdes hemmelig for dem som skal vedta planen?

SVAR: Som utgangspunkt er det kommunedirektørens ansvar å vurdere hvor omfattende og detaljert informasjon som skal gis i de utsendte dokumentene til en sak som skal behandles av kommunestyret. Kommunestyret må så selv vurdere om det har fått god nok informasjon til å treffe vedtak i saken, og hvis det ikke er fornøyd, kan det treffe vedtak om utsettelse inntil det er levert mer fullstendig dokumentasjon. Og uansett; hvis det i ettertid viser seg at det som er utlevert, ga et ufullstendig eller feilaktig bilde av saksforholdet, kan vedtak som er truffet, bli kjent ugyldig av statsforvalteren, se kommunelovens [§ 27-1](#) og [27-3](#).

2.) Etter krav fra to av kommunestyrerepresentantene ble vedleggene lagt fram for kommunestyret. Men da dette skjedde, så ble møtet lukket. Er det grunnlag godt nok for å lukke møtet at noen dokumenter er unntatt offentlighet?

SVAR: I kommuneloven [§ 11-13](#) fastslås som alminnelig regel at kommunestyret har rett til innsyn i alle kommunale saksdokumenter. Hvis kommunestyret ikke er fornøyd med hva det har fått, kan det treffe vedtak som pålegger kommunedirektøren å legge fram bestemte dokumenter, også slike som kan unntas helt eller delvis fra innsyn etter offentleglova. Som alminnelig utgangspunkt er det her nok at minst tre medlemmer setter fram et slikt krav, men hvis det skal gis innsyn også i taushetspliktbelagte opplysninger, må dette vedtas med alminnelig flertall av kommunestyret.

Som alminnelig regel vil interne saksdokumenter unntatt fra offentlig innsyn i offentleglova [§14](#) eller [§15](#), bli offentlige ved utsendelsen til medlemmene når de legges fram for et folkevalgt organ, se offentleglova [§ 16](#) første avsnitt, bokstav a. Hvis det her er tale dokumenter eller opplysninger som er unntatt fra offentlighet etter andre bestemmelser i offentleglova, herunder regelen om unntak for opplysninger underlagt taushetsplikt, vil disse unntakene imidlertid fortsatt gjelde.

Hvis dokumentene er fremlagt etter krav i medhold av § 11-13, vil også interne saksdokumenter som er unntatt etter bestemmelsene i offentleglova § 14 eller er § 15 fortsatt være unntatt fra innsyn etter offentleglova. Her er det imidlertid så vidt jeg kan se ikke truffet noe vedtak eller fremsatt et bindende krav om slik utvidet innsynsrett for kommunestyret. Det som her skjedde, var at kommunedirektøren etterkom et «krav» – som altså ikke var et bindende pålegg – om å legge fram disse vedleggene for kommunestyret. Vi er da tilbake til lovens hovedregel, som er at interne arbeidsdokumenter hos administrasjonen blir offentlige når de fremlegges for kommunestyret, hvis ikke andre unntaksregler i offentleglova kommer inn i bildet.

Så er det et poeng når det legges fram dokumenter for kommunestyret som er unntatt fra offentlighet etter loven, at det i noen sammenhenger kan medføre at kommunestyret kan ha rett eller plikt til lukke møtet når den aktuelle saken behandles. Dette er det bestemmelser om i [kommunelovens § 11–5](#). Er det tale om opplysninger som er underlagt taushetsplikt ved lov, *skal* møtet lukkes. Det samme gjelder i saker om en tilsatts tjenstlige forhold. Ellers *kan* kommunestyret lukke møtet der dette er nødvendig av hensyn til personvern, og endelig også når «det vil komme fram opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt fra innsyn etter offentleglova hvis de hadde stått i et dokument», men da bare hvis også «hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier at møtet lukkes».

Hvis det står opplysninger i de aktuelle vedleggene som oppfyller disse vilkårene, vil kommunestyret ha rett, men ikke plikt til å lukke møtet. De delene av dokumentene som inneholder opplysninger som går inn under unntaksregler i offentleglova, vil da stadig være unntatt fra innsynsrett, men medlemmene av kommunestyret vil etter egen vurdering kunne meddele disse til andre, så lenge det ikke foreligger lovbestemt taushetsplikt.

3.) Da møtet var lukket var to representanter fra Statsforvalteren til stede. De to var invitert for å orientere kommunestyret om det aktuelle trusselbildet og statsforvalterens forventninger til den kommunale beredskapen. Hadde disse to anledning til å være til stede under den delen av møtet som var lukket?

SVAR: Som alminnelig regel er det bare medlemmene av det folkevalgte organet som har rett til å være til stede når dette behandler en sak i lukket møte. Men så lenge det ikke vil komme fram taushetspliktbelagte opplysninger i møtet, må det kunne invitere andre som har et saklig behov for å være til stede og følge forhandlingene. Dette er det praksis for når det gjelder tilsatte i kommunen, og det må klart nok kunne gjøres for tilsatte i et samarbeidende organ som Statsforvalteren. Og det må også være adgang til å invitere et slikt overordnet organ til å gi en generell innføring i det regelverk som gjelder på det aktuelle området. Men alt dette er det kommunestyret selv som må samtykke til, verken ordfører eller kommunedirektør kan bestemme dette.

Store mangler i barnevernets dokumentasjon

Kommunal Rapport 15.11.2022

Verken barnevernets dokumentasjon av egne, faglige vurderinger eller barn og foreldres medvirkning er blitt særlig bedre etter fire år med kompetanseløft, følge Riksrevisjonen.

– Dokumentasjon er avgjørende både for den enkeltes rettssikkerhet og for at det skal være mulig å etterprøve barnevernstjenestes vurderinger og beslutninger i sakene, sa riksrevisor Karl Eirik Schjøtt-Pedersen da ha presenterte [en ny rapport](#) tirsdag.

Rapporten viser at det til tross for Barne- og familiedepartementets (BFD) kvalitets- og kompetanseløft, som startet i 2017 og fortsatt pågår, ikke står så bra til med praksis.

For å understreke betydningen av god dokumentasjon i barnevernet viste Schjøtt-Pedersen til tre avgjørelser avsagt av Høyesterett i 2020. Her ble kravene til barnevernets saksbehandling, særlig når det gjelder begrunnelser i saker om adopsjon, omsorgsovertakelser og samvær, presisert.

Fortsatt store mangler

Riksrevisjonens undersøkelse viser forbedring av dokumentasjonen i saker om omsorgsovertakelse, men at det fortsatt er mangler når det gjelder dokumentasjon av barnevernsfaglige vurderinger ved hjelpetiltak i hjemmet.

Vurderinger som blir gjort underveis i sakene, blir i liten grad dokumentert. Det gjør det vanskelig å forstå og etterprøve valgene barnevernstjenestene har gjort underveis i saksbehandlingen, påpeker Riksrevisjonen.

– I saker fra 2021 finner vi fortsatt ikke tilstrekkelig dokumentasjon, sa Schjøtt-Pedersen.

Heller ikke når det gjelder barn og foreldres medvirkning, fant revisjonen noen vesentlig forbedring av dokumentasjonen.

Usikkert om medvirkningen er reell

Undersøkelsen viser at det blir gjennomført samtaler med barn og foreldre, og at det blir skrevet referat. Her blir barns synspunkter om egen situasjon og behov for hjelp gjengitt, men ofte mangler dokumentasjon av hvordan tjenesten har vurdert synspunktene. Det gjelder både underveis og i den avsluttende vurderingen i vedtak.

– Dermed blir det vanskelig å se om og hvordan barns synspunkter er vektlagt, og om de har hatt reell medvirkning, sa riksrevisoren.

– Referatene fra samtalene med foreldrene blir heller ikke alltid sendt ut, og da blir det vanskelig for foreldrene å ivareta sine rettigheter, sa han.

Kritiserer departementet

Riksrevisjonen berømmer BFD for å ha satt i verk omfattende tiltak for å heve kompetansen i det kommunale barnevernet, men konstaterer altså at det ikke har ført til vesentlige forbedringer i forvaltningspraksisen.

Riksrevisjonen betegner funnene som «kritikkverdig», som er laveste alvorlighetsgrad i «karakterboka» de bruker.

At kompetansetiltakene har hatt begrenset effekt, mener Riksrevisjonen kan skyldes svakheter ved styring og internkontroll i barnevernstjenestene, høy turnover og ressursknapphet.

Undersøkelsen er gjort gjennom en saksgjennomgang i seks barnevernstjenester, der saker behandlet både før og etter kompetansetiltakene ble vurdert. Det er også gjort en spørreundersøkelse og intervjuer med lederne i de kommunale barnevernstjenestene. I tillegg er tilsynsrapporter fra statsforvalterne gjennomgått.

Rapporten finner du [her](#)

FKT - Fagkonferansen 2023, 31. mai -1. juni

I 2023 arrangeres fagkonferansen på [Scandic Lerkendal, Trondheim](#) 31.mai-1.juni

Sett av datoene allerede nå!

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontrollarbeid i kommunal sektor.

Program

Det er krig i Europa, dyrtid og klimakrisen er foruroligende nær. Hva bør kontrollutvalget være oppmerksom på i denne sammenhengen?

- Hvilke trusler står kommunene overfor?
- Er beredskapen i kommunen god nok?
- Er kommunen beskyttet mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet?
- Det er kommunestyre- og fylkestingsvalg til høsten. Derfor er det aktuelt å spørre om vi er sikre på om vi kan gjennomføre valg på en trygg måte uten påvirkning?
- Og hva er egentlig en illegalist? Kan kommunen være et mål?
- Hva med personvernet? Er kommunen beskyttet mot hacking og cyberangrep?

Samtidig er det krav til kommunene om godt ytringsklima og åpenhet.

- Hvordan står det egentlig til med åpenheten i norske kommuner?
- Ytringsfrihetskommisjonen mener at kommuner som sliter med åpenheten må lage en tiltaksplan som skal sikre at offentlighetsloven og arkivloven etterleves.
- I september lanserte KS en ny utredning som viser hvordan kommuner kan etablere et åpenhetsregister innenfor dagens lovverk.

Vi skal også få plass til et par gode case på forvaltningsrevisjon. Hvis du har forslag til temaer og/eller innledere kan du sende en e-post til fkt@fkt.no.

På den siste fagkonferansen i det siste året av valgperioden er det også aktuelt å høre om gode råd og erfaringer som bør overføres til nytt kontrollutvalg.

Møteboken skal inneholde opplysninger om hvilke vedtak som ble fattet

Kommunal Rapport 14.11.2022, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Formannskapet fattet vedtak i en sak, men ville ikke opplyse om hva de hadde vedtatt.

SPØRSMÅL: Et formannskap behandlet nylig en varslings sak. Møtet gikk for lukkede dører, og kommunen vil kun opplyse at det ble fattet et vedtak, men nekter å opplyse om innholdet i vedtaket.

I møteinnkallingen står varslings saken oppført som en sak til behandling, men i protokollen finner man ikke igjen noen opplysninger om denne saken.

Kan kommunale utvalg, formannskap eller kommunestyre holde hemmelig selve vedtaket i en behandlet sak?

Vil det ikke være brudd på kommunelovens regler om føring av møtebok, hvis man unnlater å føre opp en behandlet sak i protokollen?

SVAR: Varslings saker vil etter [kommuneloven § 11–5](#) andre avsnitt måtte gå for lukkede dører, fordi det er tale om arbeidstaker tjenstlige forhold. I tillegg vil saken gjerne inneholde taushetspliktbelagte opplysninger om varsler eller om rent personlige forhold for den det er varslet mot.

I **innkallingen til møtet** som sendes medlemmene av formannskapet, skal saken føres opp med full angivelse av hva den dreier seg om, og dokumentene i saken skal følge innkallingen, se [kommunelovens § 11–3](#) første avsnitt.

Medlemmene skal ha best mulig kunnskap om saken de skal behandle, og hvis de ikke har mottatt alle dokumenter sammen med innkallingen, kan ordfører eller en tredel av medlemmene motsette seg at det treffes vedtak i saken, se § 11–3 siste avsnitt.

Innkallingen og saksdokumentene er i utgangspunktet offentlige fra de sendes ut. I den offentlige versjonen av innkallingen skal man stryke det som måtte avdekke taushetspliktbelagte forhold, og det skal foretas sladding av de delene av saksdokumentene som er taushetspliktbelagte opplysninger, jf. [offentleglova § 13](#) og [forvaltningsloven § 13](#) første avsnitt om noens personlige forhold. Men som hovedregel er det ikke taushetsplikt om hvem det er varslet mot og hvilke forhold varslet er basert på.

I [kommunelovens § 11–4](#) er det så gitt regler om **møteboken**. Denne skal blant annet inneholde opplysninger om hvilke saker som ble behandlet, hvilke vedtak som ble truffet, og avstemningsresultatet. Dette gjelder også for saker som blir behandlet i lukket møte. Hvis vedtaket inneholder taushetspliktbelagt informasjon, må dette strykes i den offentlige versjonen av møteboken, men det skal fortsatt fremgå av selve møteboken. Og heller ikke her vil det normalt være adgang til å hemmeligholde navnet på den som varslet er rettet mot.

Ønske om å skjerme identiteten til den det varsles mot, kan ikke sjelden være forståelig, men her veier hensynet til allmennhetens rett til kritisk innsyn i forhold knyttet til offentlig tjeneste tyngre. Som alminnelig regel vil det ikke være taushetsplikt om forhold knyttet til utøving av funksjon som tilsatt i kommunen.

Møteinnkalling

Utvalg/styre/råd : Årsmøtet i Revisjon Midt-Norge SA
Møtedato/tid : Tirsdag 25. oktober 2022 kl. 12:00
Møtested/lokaler : **TEAMS**
Deltagere : Medlemmer jf. tabell
Andre : Daglig leder Arnt Robert Haugan
Ass daglig leder Unni Romstad
Kopi : Styret
Møteansvarlig : Stian Brekkvassmo

Sted
Steinkjer

Dato
11. oktober 2022

Saker til behandling:

<u>Sak nr.</u>	<u>Sakstittel</u>
8	Godkjenning av innkalling
9	Valg av referent og to til å underskrive protokollen
10	Godkjenning av sakliste
11	Orientering fra styreleder/daglig leder
12	Valg til styret
13	Godtgjøring til styret
14	Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

Eventuelle forfall meldes til Revisjon Midt-Norge SA telefon 907 30 300, eller epost post@revisjonmidt norge.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Hans S.U. Wendelbo
Styreleder (sign)

Medlemskommuner og valgte representanter Årsmøte RMN SA

Deltakerkommuner	Medlemmer	Varamedlemmer
Alstahaug kommune	Peter Talseth - O	Hanne Benedikte Wiig - VO
Alvdal kommune	Mona Murud - O	Leif Langodden - VO
Bindal kommune	Britt Helstad - O	Tor-Arne Aune - VO
Brønnøy kommune	Rune Andre Moe	Frode Åsmund Granås
Dønna kommune	Nils Olav Jenssen - O	Trine Hjortdahl VO
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås - O	1. Lars Haagensen - VO
		2. Caterina J Kvaløsæter
Folldal kommune	Kristin Langtjernet - O	Egil Eide - VO
Frosta kommune	Frode Revhaug - O	Kari Ydsti Presthus - VO
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag - O	Knut Arne Strømøy - VO
Grane kommune	Ellen Schjølberg - O	Tor Stabbforsmo - VO
Grong kommune	Borgny Grande - O	1. Erlend Fiskum
		2. Linda Linmo
		3. Audun Fiskum
		4. Oddny Lysberg
		5. Steinar Sæternes
		6. Karin Nordstad
Hattfjelldal kommune	Harald Lie - O	Wenche Daleng - VO
Heim kommune	Geir Rostad	John Folde Engdal
Herøy kommune	Steinar Furu	Einar Martin Nordnes
Hitra kommune	Björg Reitan Bjørgvik	Terje Stølan
Holtålen kommune	Arve Hitterdal	Per Langeng - VO
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken - O	Jo Arne Kjølglum - VO
		Rune Kristian Grongstad
		Sverre Lilleberre
		Mona Hellesø
		Rita Rosendal
		Tommy Tørring
Inderøy kommune	Ida Stuberg - O	1. Jonny Melting - VO
		2. Petter Vesterås
		3. Siv Furunes
Indre Fosen kommune	Bjørnar Buhaug - O	Knut Ola Vang - VO
Leirfjord kommune	Ivan Haugland - O	Sten Rino Bonsaksen - VO
Leka kommune	Elisabeth Helmersen - O	Mari-Anne Hoff - VO
Levanger kommune	Anita Ravlo Sand - O	Jostein Trøite
		Nina Berget
Lierne kommune	Reidar Rødli - O	1. Jørn Ove Totland
		2. Lillian Bergli
		3. Nils Vidar Bratlandsmo
		4. Ole Kristian Hasfjord
Malvik kommune	Frank Hammer	Jahn Harry Kristiansen
Melhus kommune	Jorid Jagtøyen - O	1. Stine Estenstad - VO
		2. Merethe Moum

Meråker kommune	Kjersti Kjenes - O	Anne-Karin Langsåvold - VO
Midtre Gauldal kommune	Sivert Moen	Bjørn Egil Enge
Namsos kommune	Frode Båtnes - O	1. Kjersti Tommelstad
		2. Steinar Lyngstad
		3. Amund Lein
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo - O	1. Borgund Torseth
		2. Elisabeth Vollmo Bjørhusdal
Nærøysund kommune	Amund Hellesø - O	1. Anne Laugen
		2. Terje Settenøy - VO
		3. Marit Dille
Oppdal kommune	Geir Arild Espnes - O	Elisabeth Hals
Orkland kommune	Knut Even Wormdal	Are Hilstad
Os kommune	Runa Finborud - O	Per Ousten - VO
Osen kommune	John Einar Høvik	Egil Arve Johannesen - VO
Overhalla kommune	Hege Saugen - O	1. Johan B. Tetlien Sellæg
		2. Siv Åse Strømhylden
Rennebu kommune	Ola Øie - O	Marit Bjerkås - VO
Røros kommune	Isak Veierud Busch - O	Christian Elgaaen - VO
Røyrvik kommune	Hans Oskar Devik - O	Bodil Haukø - VO
Selbu kommune	Tanja Fuglem	Åsmund A Sjøberg - VO
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke - O	Bjørn Hammer
Snåsa kommune	Arnt Einar Bardal - O	Rolf Sturla Velde - VO
Steinkjer kommune	Anne Berit Lein - O	1. Stein Erik Aalberg
		2. Christine Agdestein
		3. Marthe Solnes Persgård
		4. Tommy Fossum Skatland
		5. Tor Arne Mjøen
Stjørdal kommune	Nelly A Lian	Idar Aspmodal
Sømna kommune	Hans Gunnar Holand - O	Liv Marit Haraldsvik Reitan - VO
Tolga kommune	Bjørnar Tollan Jordet - O	Knut Sagbakken
Træna kommune	Jan Helge Andersen - O	Marianne Olsen Sjøset - VO
Trøndelag fylkeskommune	Steinar Aspli	Tove Eivindsen
Tydal kommune	Jens Arne Kvello - O	Ole Bjarne Østby - VO
Vefsn kommune	Magnus Myrvoll	Wenche Solli
Vega kommune	Andre Møller	Hilde Sprækenhus
Verdal kommune	Pål Sverre Fikse - O	1. Anne Grete Valbekmo
		2. Trine Reitan
Vevelstad kommune	Lillian Solvang	Torhild Haugann - O
Ørland kommune	Finn Olav Odde	1. Ogne Undertun
		2. Ole Kristian Strand
Åfjord kommune	Vibeke Stjern - O	Einar Eian - VO

Revisjon Midt-Norge SA

Årsmøtet

Møtedato:

25.10.2022

Arkivkode:

Møtebok

Sak nr.:

11/22

Gradering:

Saksbehandler:

Arnt R. Haugan

Tidligere behandlet:

Sak nr.:

Saksbehandler:

ORIENTERING FRA STYRELEDER OG DAGLIG LEDER

Vedtak:

Daglig leders innstilling til årsmøtet:

Årsmøtet tar orienteringen til etterretning.

SAKSUTREDNING

Det vil bli orientert om:

- Samfunnsoppdraget for selskapet
- Kundeundersøkelse gjennomført våren 2022
- Andre aktuelle saker for selskapet

Revisjon Midt-Norge SA

Årsmøtet	Møtebok	
Møtedato: 25.10.2022	Sak nr.: 12/22	Saksbehandler: Arnt R. Haugan
Arkivkode: 2022-1025 IK årsmøte RmN SA	Gradering:	
Tidligere behandlet:	Sak nr.:	Saksbehandler:

VALG TIL STYRET I REVISJON MIDT-NORGE SA

Vedtak:

Valgkomiteens enstemmige innstilling til årsmøtet:

Som styremedlemmer foreslås:

- Elin R. Agdestein
- Oddvar Fossum
- Anne Birgitte Steinsli Sklet
- Odd Langvatn

Som varamedlem foreslås:

1. Trude Holm,	Verdal	–	ikke på valg
2. John Lernes,	Snillfjord	–	2 år
3. Liv Darell,	Indre Fosen	–	ikke på valg
4. Bente Estil	Lierne	-	2 år

Som leder foreslås: Hans S.U Wendelbo

Som nestleder foreslås: Elin Rodum Agdestein

SAKSUTREDNING

Vedlegg:

Valgkomiteens innstilling av 04.10.2022.

Saksopplysninger:

Valgkomiteen for Revisjon Midt-Norge SA ble valgt på årsmøtet den 7.10.19. Komiteen er valgt for hele kommunestyreperioden (2019-2023) og innstiller på valg av styremedlemmer til årsmøtet. Styremedlemmene velges for 2 år. Leder og nestleder velges hvert år.

Følgende styre for Revisjon Midt-Norge SA er gjeldende etter valg på årsmøtet 1. november 2021:

Hans Wendelbo,	Røros	–	2 år	leder
Elin Agdestein,	Steinkjer	–	1 år	nestleder
Torbjørn Måsøval,	Frøya	–	2 år	
Anne Birgitte Sklet,	Grong	–	1 år	
Eva Lundemo Fossmo,	Malvik	–	2 år	
Oddvar Fossum,	Bindal	–	1 år	

Vara til styret;

5.	Odd Langvatn,	Vefsn	–	1 år
6.	Trude Holm,	Verdal	–	2 år
7.	John Lernes,	Snillfjord	–	1 år
8.	Liv Darell,	Indre Fosen	–	2 år

De personene som har ett år igjen av sin styreperiode er på valg i 2022.

Revisjon Midt-Norge SA

Årsmøtet	Møtebok	
Møtedato: 25.10.2020	Sak nr.: 13/22	Saksbehandler: Arnt R. Haugan
Arkivkode: 2022-1025 IK årsmøte RmN SA	Gradering:	
Tidligere behandlet:	Sak nr.:	Saksbehandler:

GODTGJØRING TIL STYRET I REVISJON MIDT-NORGE SA

Vedtak:

Valgkomiteens enstemmige innstilling til årsmøtet:

Honorar:	
Styreleder	kr 55 000,-
Nestleder	kr 22 000,-
Møtegodtgjøring per møte (gjelder også vara)	kr 3 500,-
Møtegodtgjørelse observatør	kr 1 750,-
Reisetid (punkt 3.1.3 i reglementet)	kr 250,-

SAKSUTREDNING

Vedlegg:

Se vedlegg til sak 12/22

Saksopplysninger:

Gjeldende godtgjøring ble vedtatt på årsmøtet 07.10.19. Det ble i 2020 og 2021 ikke gjort endringer på godtgjøring. Følgende godtgjøring gjelder:

Styreleder	kr 50 000
Nestleder	kr 20 000
Møtegodtgjøring per møte (gjelder også vara)	kr 3 000
Reisetid (punkt 3.1.3 i reglementet)	kr 200

Revisjon Midt-Norge SA

Årsmøtet	Møtebok	
Møtedato: 25.10.2022	Sak nr.: 14/22	Saksbehandler: Arnt R. Haugan
Arkivkode: 2022-1025 IK årsmøte RmN SA	Gradering:	
Tidligere behandlet: 2022-0905 Styret	Sak nr.: 27/22	Saksbehandler:

ØKONOMIPLAN 2023-2026 OG BUDSJETT 2023

Vedtak;

Styrets innstilling til årsmøtet:

Årsmøtet vedtar økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023.

SAKSUTREDNING

Vedlegg:

- forslag til økonomiplan 2023-2026
- forslag budsjett 2023

Saksopplysninger:

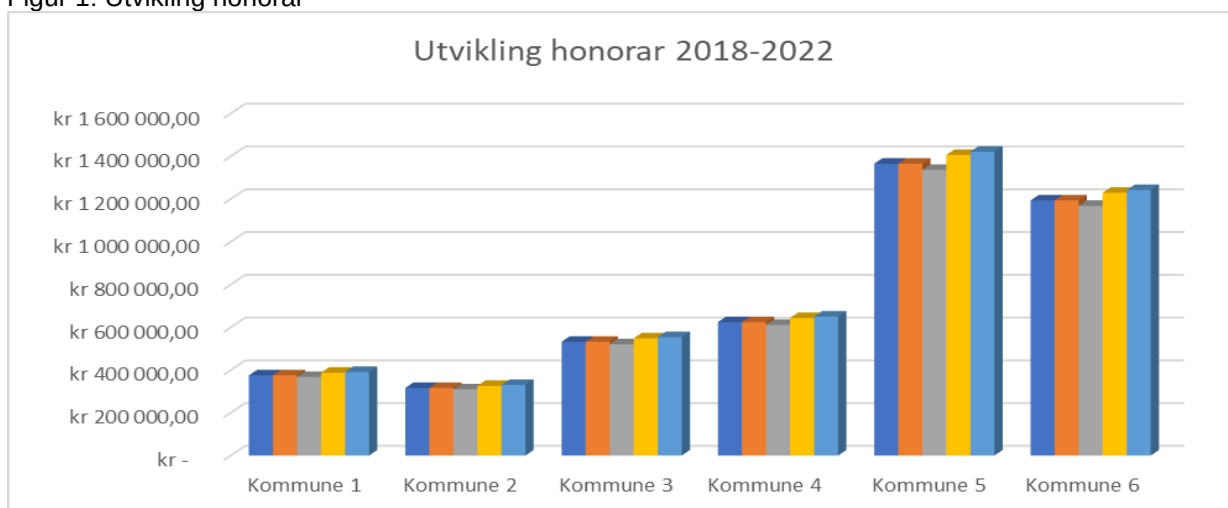
Økonomiplanen er det overordnede styrende dokumentet for virksomhetens økonomiske ressurser. Det følger av vedtektene for Revisjon Midt-Norge SA at årsmøtet vedtar budsjett og økonomiplan. Forslag til budsjett 2023 og økonomiplan for 2023 -2026, legges med dette fram for årsmøtet. Dette er i tråd med årshjulet for selskapet.

Vurdering:

Selskapet har siden oppstarten hatt stort fokus på effektivisering av driften, en tydelig økonomistyring og å tilpasse seg gjeldende rammebetingelser.

Selskapets hovedinntektskilde er honorar fra eierkommunene. Honorarene ble ikke økt i 2018 og 2019, og honorarene for 2021 hadde en realnedgang fordi de ble holdt på samme nivå som honorarene fra 2020. Fra 2021 til 2022 ble honorarene økt med 2 %, noe som er en betydelig lavere prisvekst på revisjonstjenester sammenlignet med andre varer og tjenester. Dette har gitt kommunene som deltakere økonomisk fordel av den effektivisering som har funnet sted i selskapet de siste årene.

Figur 1: Utvikling honorar

Figur 1 viser utvikling i honorar fra 2018 og fram til 2022 for små, mellomstore og store kommuner.

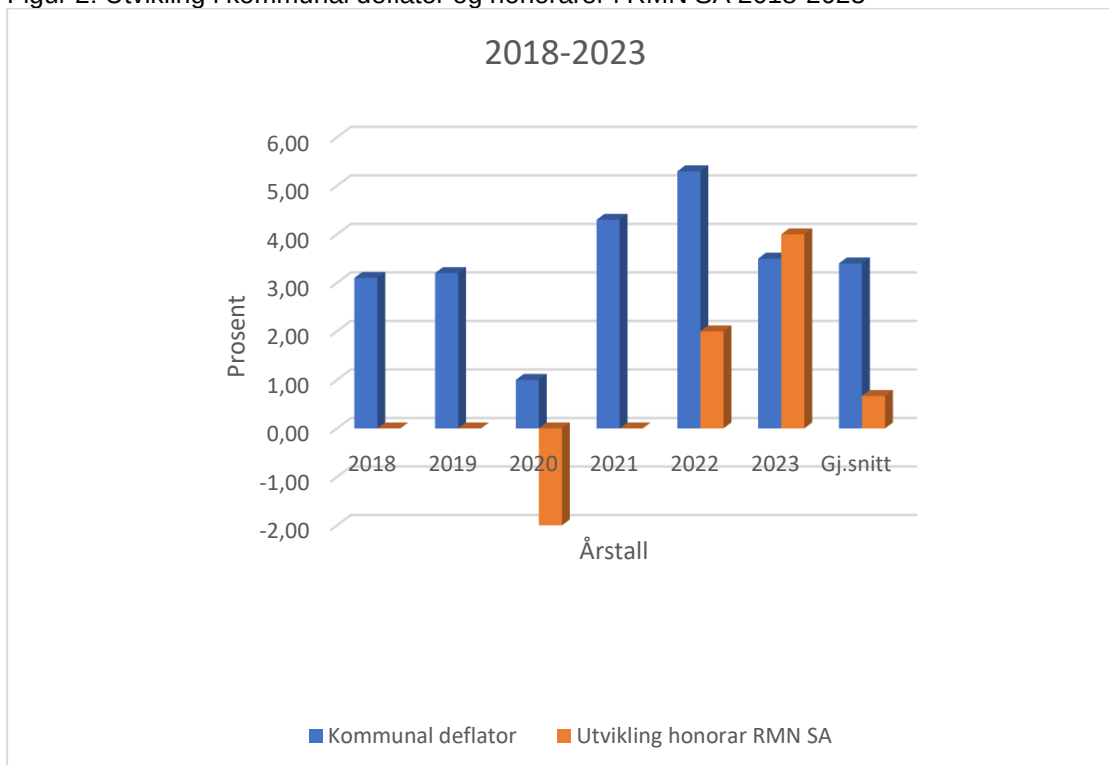
Utviklingen i kommunal deflator for samme periode er vist i tabell 1. Tall for 2022 og 2023 er KS-anslag justert for at kommunesektoren ikke får noen strømstøtte.

Tabell 1: Utvikling i kommunal deflator

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunal deflator	2,4 %	3,1 %	3,2 %	1 %	4,3 %	5,0-5,3 %	2,7-3,5%

Kilde: Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi, RNB 22, SSB og KS

Figur 2: Utvikling i kommunal deflator og honorarer i RMN SA 2018-2023

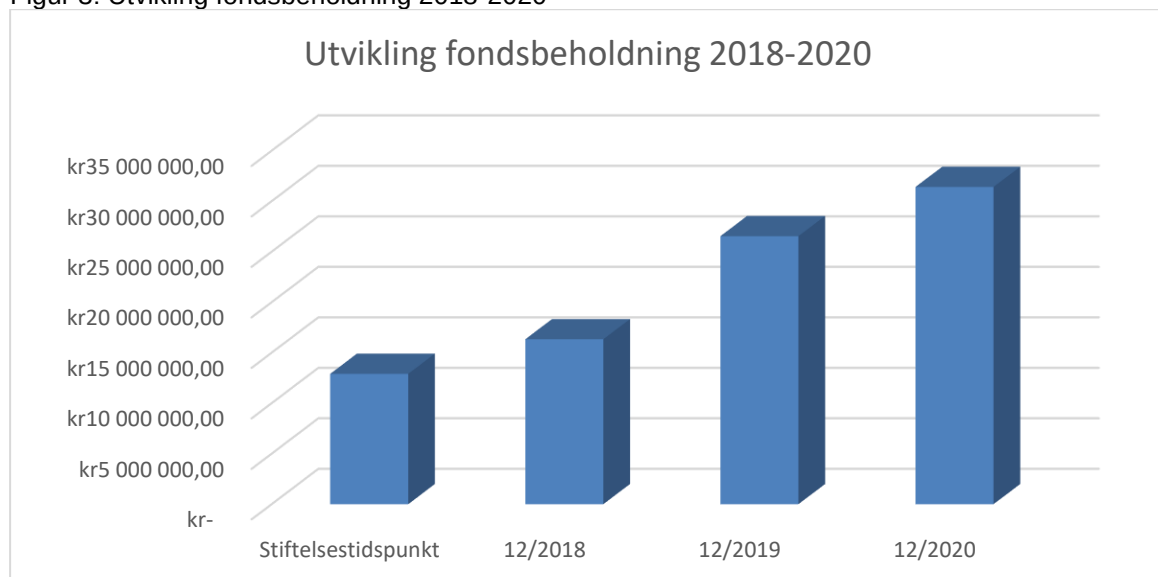
Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figur 2 viser utvikling i kommunal deflator og utvikling i revisjonshonorar for eierkommunen i perioden 2018-2023. Figuren viser også at mens kommunal deflator i gjennomsnitt har økt med 3,4 prosent i perioden, har revisjonshonorarene økt med 0,7 prosent.

Selskapet har svart ut årsmøtets vedtak 07.10.2019 om å vurdere utviklingstakten for økning av honorarer for planperioden. Samtidig har styret pekt på at hvis honorarer ikke økes tilsvarende som pris – og lønnsutvikling i samme periode, vil selskapets egenkapital bygges ned. Dette er en situasjon som må følges nøye. I sak 7/21 ble det vist effekten på selskapets egenkapital når underskudd dekkes ved bruk av fond. Regnskapet for 2021 (vedtatt av årsmøtet 25.04.2022) viser bruk av fond (og dermed redusert egenkapital) på kr 5.195.218.

Ved etableringen i januar 2018, var selskapets disposisjonsfond på kr 12.9 millioner. Dette var midler som de to IKS-selskapene, Revisjon Midt-Norge og KomRev Trøndelag, hadde ved sammenslåingen. I 2019 fusjonerte Ytre Helgeland revisjonsdistrikt og Fosen kommunerevisjon inn i selskapet, og i 2020 kom Revisjon Fjell IKS inn. I 2018, 2019 og 2020 økte selskapets fondsbeholdning. Dette blant annet som følge av effektivisering, i form av færre ansatte enn hva de sammenslåtte selskapene hadde samlet sett før fusjonering. I tillegg ble det både i 2019 og 2020 tilført fondsmidler gjennom fusjoner. Til sammen var dette i overkant av 5 millioner. Utviklingen er vist i figur 3.

Figur 3: Utvikling fondsbeholdning 2018-2020

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Fra etableringen av selskapet økte fondsbeholdningen fram til og med 2020. Fra 2021 er beholdningen planlagt bygd noe ned.

Figur 4: Utvikling fondsbeholdning 2020-2026

Figur 4 viser reell fondsbeholdning pr 31.12.2020 og 31.12.2021. For 2022 og ut perioden er det benyttet budsjett-tall for beregning av fondets størrelse. Bundne fond er ikke tatt med i fondsbeholdningen.

Figur 4 viser en total reduksjon i fondsbeholdning på kr 24,6 millioner hvis dagens nedbyggingstakt følges. Revisjon Midt-Norge SA kan i teorien gå konkurs, og styret må vurdere hva som til enhver tid vil være en forsvarlig nedbyggingstakt og fondsbeholdning. Hvis honorarene, eventuelt andre inntektskilder, ikke økes tilsvarende som pris- og lønnsutviklingen i samme periode, vil det naturlig nok være behov for bruk av fond. Administrasjonen vurderer at det er nødvendig å ha frie fond tilsvarende noen måneders drift. Eksempelvis tilsvarer 15 millioner kroner ca 4,5 måneders drift av selskapet. Fondsbeholdningen er da på nivå tilsvarende det som de sammenslåtte selskapene hadde med seg ved sammenslåing/ fusjonering.

Utviklingen som skisseres i figur 4 viser at nedbyggingstakten vil måtte bremses, og spørsmålet om forsvarlighet være sentralt i de løpende vurderingene i planperioden. Forsvarlighet må vurderes ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten. Over tid vil det ikke være bærekraftig ensidig å bygge ned egenkapitalen. Styret finner det likevel forsvarlig, ut fra selskapets virksomhet og risiko, å fortsatt bruke av fond i 2023. Styret mener imidlertid det vil være viktig, og i tråd med signaler gitt i årsmøtet i november 2021, å arbeide for å øke inntektene på andre oppdrag i samme periode. Dette for å bidra til å bringe inntekter og utgifter i balanse og redusere behovet for bruk av fond i løpet av planperioden. Slik økonomiplanen ligger i dag, oppnår vi ikke ønsket balanse i driften.

Selskapet har utarbeidet en forretningsplan for å nå denne målsettingen om balanse i driften. I budsjettet for 2023 er det lagt inn et mersalg på kr 2 millioner. Dette kan eksempelvis være salg av forvaltningsrevisjon til andre offentlige revisjonsselskap. Forretningsplanen ble behandlet i styrets sak 28/22. Årsmøtet vil få framlagt revidert økonomiplan for planperioden i 2023 som viser hvordan balanse i driften skal oppnås.

Verden er preget av høy og økende prisvekst, og Norge går ikke klar av denne. Usikkerheten i økonomiplanperioden ligger også i hvordan lønnsutvikling og pensjonskostnader utvikler seg. Det er viktig for å rekruttere og beholde arbeidstakere i selskapet at lønnsutviklingen i selskapet er konkurransedyktig sammenlignet med annen kommunal og offentlig virksomhet. I den senere tid har rekrutteringssituasjonen blitt mer utfordrende enn tidligere. Dette er forhold som må vurderes ved den årlige rulleeringen av budsjett og økonomiplan.

I den perioden vi nå er inne i skal vi fortsette å utvikle og bygge sammen et nytt sterkt kompetanseselskap. De to siste årene har fem revisjonsselskap blitt til ett, og det er gjort investeringer for å utvikle sel-

skapet når det gjelder digitalisering og tekniske løsninger. Denne utviklingen må fortsette for å opprettholde et konkurransedyktig selskap. Dette er i tråd med årsmøtets vedtatte strategi 2020-2023 for selskapet.

Vedlagt følger forslag til budsjett 2023 og økonomiplan for perioden 2023-2026. I forslaget er det lagt til grunn en økning i kommunale honorar på fire prosent for budsjettet i 2023, og deretter en økning på tre prosent i resten av planperioden. For 2023 er det lagt opp til bruk av fond på kr 3,47 millioner. Det er videre lagt til grunn en prisstigning på tre prosent i økonomiplanperioden.

Dersom forutsetningene endres vesentlig, vil styret legge fram revidert budsjett 2023.

Nord-Trøndelag
Krisesenter IKS

PROTOKOLL

Representantskapsmøte Nord Trøndelag Krisesenter IKS

- Interkommunalt Krisesenter for kommunene i Nord Trøndelag

Tid: Tirsdag 8. November 2022, Kl. 10.00

Sted: Møte via Teams (Lenke til Teams sendt sammen med innkalling på e-post 23.9.22)

Innkalt: Valgte representanter valgperioden 2019-2023 fra deltagerkommunene jf §7 i Selskapsavtalen

Ved opprop var 22 av 29 representanter til stede. 19 av 22 kommuner var representert.

Orienteringssaker:

- Status drift og utviklingstrekk/strategi videre for krisesenteret
- Evaluering av krisesenterloven
- Høringssvar fra Samfunnsbedriftene angående endringer i IKS loven

Sak 4/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

Forslag til vedtak:

Innkalling og sakliste godkjennes

Vedtak:

Innkalling og sakliste godkjennes

Sak 5/22 Budsjett 2023

Bakgrunn

Budsjettforslag 2023 inkludert prognose for 2022 ligger vedlagt.

Reduksjon i driftsutgifter skyldes blant annet at huseier har rettet opp feil i beregning av husleia i selskapets favør. Det er kun to av elementene i husleia som i henhold til avtalen skal indeksreguleres (forvaltning, drift og vedlikehold og festeavtale tomt). Pr 30.6.22 er tilbakebetaling for tidligere år ført inn på post 11900. Det er flere av utgiftspostene som er redusert noe.

I budsjett 2022 var økningen i kommunenes tilskudd på 1,6 % fra 2021. Det var i det budsjettet tatt inn refusjon sykepenger i inntektsgrunnlaget. Forslag til budsjett 2023 har kun kommunenes tilskudd som inntekstpost.

Styrets innstilling til representantskapet:

Budsjett 2023 er foreslått med en ramme på kr. 8 395 500. Dette innebærer en økning i kommunenes samlede tilskudd på kr 216 082 fra 2022 til 2023, en økning på 2,5 %.

Vedtak:

Styrets innstilling til budsjett 2023 vedtas.

Budsjettet har en ramme på kr 8 395 500. Noe som innebærer en økning i kommunenes samlede tilskudd på kr 216 082 fra 2022 til 2023, en økning på 2,5 %.

Sak 6/22 Økonomiplan 2023 – 2026

Bakgrunn:

Vedlagte forslag til økonomiplan for Nord-Trøndelag krisesenter IKS viser forventet utvikling de neste 4 år i tekst og tabell.

Økonomiplanen omhandler utviklingstrekk innen følgende områder:

Juridiske rammer, endring i brukergruppen og bemannings- og kompetansebehov.

Nord-Trøndelag
Krisesenter IKS

Styrets innstilling til representantskapet:

Økonomiplan som viser forventet utvikling 2023 til 2026 godkjennes

Vedtak:

Styrets innstilling til økonomiplan 2023 til 2026 vedtas.

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2023

[Tilbake til kursoversikten](#)

Nøkkelinfo

Fra/til	1.2–2.2
Påmeldingsfrist	15.12
Pris	Fastsettes senere
Sted	Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen
Varighet	1.2.: 10.00 - 17.00 2.2.: 09.00 - 13.00

Vi har igjen gleden av å invitere til NKRFs årlige Kontrollutvalgskonferanse 1. - 2. februar 2023 og endelig igjen som en **fysisk** samling i The Qube på Gardermoen.

Fra den første konferansen i 2005 med ca. 300 deltakere har dette årlige arrangementet vokst betydelig og etablert seg som det viktigste og største treffpunktet for kontrollutvalgene i kommunal sektor. I 2021 og 2022 samlet konferansen rundt 400 deltakere *digitalt*. Deltakerrekorden er fra 2020 med ca. 800 deltakere på Gardermoen.

Målgruppe

Ledere og medlemmer av kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretærer, revisorer, ordførere, kommunedirektører og ellers alle med interesse for kontroll, revisjon og tilsyn i kommunal sektor.

Program

Arbeidet med programmet pågår fortsatt, men mye er klart og mange interessante temaer og innledere er bekreftet.

Håkon Haugsbø er engasjert som møteleder for hele konferansen.

I første programpost stiller vi følgende spørsmål:

- ***En åpen opplyst samtale – en forutsetning for et velfungerende lokaldemokrati?***

[Ytringsfrihetskommisjonen](#)s leder, **Kjersti Løken Stavrum**, vil med utgangspunkt i dette spørsmålet snakke om kommisjonens utredning: [NOU 2022: 9 En åpen og opplyst offentlig samtale](#). Kommisjonen har med utgangspunkt i Grunnloven § 100 utredet de sosiale, teknologiske, juridiske og økonomiske rammene for ytringsfrihet i dagens samfunn. Utrekningen er nå på en bred [høring](#) med frist 16. januar 2023.

Det er kommunestyre- og fylkestingsvalg høsten 2023, og det gjør kommisjonens utredning enda mer interessant og aktuell. Har vi en åpen og opplyst samtale i dag – og er debattklimaet slik at det bidrar til et levende lokaldemokrati? Hvordan står det til med rekruttering til kandidater til folkevalgte verv? er spørsmål vi søker å belyse i denne programposten, hvor vi også får høre fra spesialrådgiver i KS, **Lise Spikkeland**, og ellers planlegger vi å ha innledninger fra representanter for kommunesektoren.

Vi følger opp temaet fra første programpost med en annen av Ytringsfrihetskommisjonens problemstillinger:

- ***Tilgang på informasjon – en forutsetning for en åpen og opplyst offentlig samtale***

I denne bolken vil du blant annet møte leder av Pressens offentlighetsutvalg, **Tron Strand**, som vil belyse hvordan det egentlig står til med åpenheten i norske kommuner. Hvordan står det til med tilgangen på informasjon/åpenheten i kommune-Norge? Og vil mer åpenhet automatisk føre til med demokrati? Pressens offentlighetsutvalg utarbeider i samarbeid med Kommunal Rapport, et [Åpenhetsbarometer](#).

I tillegg har KS fått en [utredning](#) fra Advokatfirmaet Lund & co DA om et eventuelt åpenhetsregister for norske kommuner (ofte omtalt som "lobbyregister"). Hva betyr egentlig det? Partner og advokat i Lund, **Silje Aga Rogan**, vil presentere utredningen og drøfte hvorvidt vi trenger et åpenhetsregister.

Dette temaet avsluttes med en samtale med innlederne samt lederen for den liberale tankesmien Civita, **Kristin Clemet**.

Neste tema blir barnevern:

- ***Barnevernsløftet – hva er det?***

Vi hører stadig historier fra barnevernet. I tillegg er barnevern ofte et tema når kontrollutvalgene skal bestille forvaltningsrevisjoner fra revisjonen. Hva innebærer egentlig den nye barnevernsreformen og hva er barnevernsløftet? Vi får også konkrete eksempler på hvordan man har jobbet med dette temaet i en kommune. I tillegg til innledning fra en kommune vil seniorrådgiver i KS Innlandet, **Martin Skramstad**, bidra under dette temaet.

Dag 1 avsluttes med en samtale med riksrevisor **Karl Eirik Schjøtt-Pedersen**. Her får vi høre om hva han legger vekt på – og hvilke konsekvenser kan dette få for kommunal kontroll.

Dag 2 åpner med spørsmålet:

- ***Hvem leverer til kommunen?***

[Nasjonalt tverretattlig etterretnings- og analysesenter](#) (NTEAS) har kartlagt 43 887 leverandører til det offentlige med leveranser på over 500 000 kroner i perioden 2015–2020. Kartleggingen viser at straffede leverandører og leverandører med reaksjoner utgjør 5 prosent av det totale antallet leverandører. Kan vi leve med dette – og hva skal vi gjøre for å rette dette opp?

Analytikerne **Silje Ingjer** og **Emil Westli** fra NTEAS vil legge fram resultatene. Og advokat **Arnhold Dordi Gjønnes** i NHO, som representerer leverandører til offentlig sektor, vil komme med sine kommentarer.

Neste tema blir:

- ***Cybersikkerhet i norske kommuner – politikernes ansvar***

Vi hører stadig vekk om datainnbrudd i kommuner, staten og private bedrifter. Er vi maktesløse – eller kan vi med enkle grep sikre oss bedre? Hva bør kontrollutvalget spørre seg om når det gjelder egen kommune? Daglig leder **Bjørn T. Tveiten** i [Kommune-CSIRT](#) (Nasjonalt senter for informasjonssikkerhet i kommunesektoren) vil komme med fakta og gode råd. Vi skal også få eksempel fra en kommune som har tatt grep.

Denne kommunestyreperioden går mot slutten, og vi avslutter konferansen med:

- ***Arven fra et kontrollutvalg til det neste***

Det har vært en spesiell periode med nedstengning og mange digitale møter. Men vi har lært mye. Til høsten skal det velges nye kontrollutvalg i kommunene. Hvilke erfaringer kan vi ta med oss videre? Vi legger opp til erfaringsutveksling fra erfarne kontrollutvalgsleder(e) og representanter fra sekretariat og revisjon. Foreløpig er **Tage Pettersen** (H), leder av kontrollutvalget i Moss, og **Ragnhild Aashaug**, rådgiver i Kontrollutvalg Fjell IKS, bekreftet som innledere.

Etterutdanning:

- 11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Påmeldingsskjema

Selskap/enhet

Fakturaadresse

Postnummer

Poststed

Ressursnr. e.l. (som ref. på faktura)

☐ Er medlem i NKRF

Epost, kopimottaker

Deltakere

Deltaker #1

Fornavn

Etternavn

Epost

Mobil

Fødselsår

Tilleggsopplysninger

Ønsket deltakelse

Fjern

+ Legg til deltaker

Send skjema

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

30.11.2022

Saknr

26/22

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 22/270 - 2

Forslag til vedtak:

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger:

Protokollen gjennomgås i møtet

Vurdering:

Protokollen godkjennes